



T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

**SINIF İÇİ
DEĞERLENDİRME**

ÖĞRETMEN REHBER KİTABI

10. SINIF



T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

**SINIF İÇİ
DEĞERLENDİRME**

ÖĞRETMEN REHBER KİTABI

10. SINIF

HAZİRAN 2023

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI



Editör Halil İbrahim TOPÇU, Genel Müdür

Hazırlayanlar Dr. Ahmet YILDIRIM, Millî Eğitim Uzmanı
Dr. Rıza MEMİŞ, Millî Eğitim Uzmanı
Dr. Özlem AKSU, Öğretmen
Gül GÜNDOĞDU, Öğretmen
Ayşen ÖZTAŞ ÇELİK, Öğretmen
Banu İLHAN, Öğretmen
Beste ERDEMOĞLU, Öğretmen
Fadime AYDINTÜRK, Öğretmen
Mustafa ÖZDAMAR, Öğretmen
Nedret YILDIZHAN, Öğretmen
Orhan GÖZÜBÜYÜK, Öğretmen
Safiye YILMAZ, Öğretmen
Sündüs ÇANKAYA, Öğretmen

Dizgi ve Grafik Tasarım Çağlayan Volkan YILDIZ, Öğretmen
Beste ERDEMOĞLU, Öğretmen

Türkçe yayın hakları MEB, 2023
Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

Bu rehber kitap 2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programı esas alınarak hazırlanmıştır.



İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	6
1.1. Sınıf İçi Değerlendirme	8
1.2. Biçimlendirici Değerlendirme	9
1.3. Sınıf İçi Değerlendirmede Kullanılan Ölçme Araçları	11
1.3.1. Geleneksel Ölçme Değerlendirme Yöntemleri	12
1.3.2. Alternatif Ölçme Değerlendirme Yöntemleri	13
1.3.3. Puanlama Araçları	16
1.4. Sınıf İçi Değerlendirmede Geri Bildirim	17
2. ÇALIŞMANIN AMACI	19
3. SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEKLERİNİN YAPISI	21
4. SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEKLERİ	25
5. KAYNAKLAR	85

GİRİŞ

1. GİRİŞ

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik değişimler meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1972). Eğitimin sınıf içinde vücut bulan hâli olan öğretme-öğrenme süreci, öğretmenlerden öğrencilere bilgi aktarımı olarak tanımlanabilir. Öğretim, öğrencilere öğretmen tarafından belli öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak istendik bilgi ve becerilerin kazandırılması veya istenmeyen bilgi ve becerilerin değiştirilmesi olarak tanımlanabilir (Clarke, 2012; Houston ve Thompson, 2017; Munna ve Kalam, 2021). Öğretme-öğrenme süreci, temel olarak beş adımdan oluşmaktadır (Mehrens ve Lehmann, 1991):

- Amaçların ve öğretim hedeflerinin belirlenmesi,
- Öğretimin içeriğinin belirlenmesi,
- Uygun öğretim yönteminin belirlenmesi,
- Öğretimin gerçekleştirilmesi,
- Sonuçların ölçülmesi ve geri bildirim sunulması.

Beşinci adım olan ölçme ve değerlendirme bir sistemin sağlıklı bir biçimde işleyip işlemediğine ilişkin fikir sahibi olmamızı sağlar. Çünkü ölçme ve değerlendirmenin temel amacı, bir şeyin niteliği veya değeri hakkında yargıda bulunmaktır. Bu amaç gerçekleştirilirken tanımlamaya çalıştığımız şey yalnızca öğrencilerin neler yapabildikleri değildir. Değerlendirmenin amacı bunun ötesine geçmekte ve değerlendirme yoluyla “Öğrencilerin başarı düzeyi nasıldır?, Performansları nasıldır?, Öğrenciler yeterince öğrenmişler midir?, Ortaya koydukları çalışmalar ve ürünler yeterince iyi midir?” sorularına cevap verilmeye çalışılmaktadır. Çünkü değerlendirme, bir “karar verme süreci” olmakla birlikte değerlendirmenin tek bir yargıya indirgenmesi değerlendirme sürecini sığ bir hâle getirmektedir (CERI, 2008; Clarke, 2012; Ebel ve Frisbie, 1991). **Sonuç olarak ölçme ve değerlendirme, veri toplama ve karar verme süreçlerini içine almaktadır.** Clarke (2012) ölçme ve değerlendirme türlerini Tablo 1’deki gibi sınıflandırmıştır.

Tablo 1. Ölçme ve Değerlendirme Türleri

	Sınıf içi değerlendirme	Geniş ölçekli değerlendirme		Seçme amaçlı merkezi sınavlar
		Ulusal izleme ve değerlendirme	Uluslararası izleme ve değerlendirme	
Amaç	Sınıf içi öğretime anlık geri bildirim sağlamak	Belli sınıf ve yaş düzeylerinde eğitim sisteminin bütününe, izleme amacıyla geri bildirim sağlamak	Belli sınıf ve yaş düzeylerinde eğitim sistemlerine ilişkin karşılaştırmalı geri bildirim sağlamak	Belli bir eğitim kademesinden bir başkasına geçecek öğrencileri seçmek veya iş gücüne yerleştirmek
Sıklık	Günlük	Her 3-5 yıl gibi düzenli aralıklarla	Her 3-5 yıl gibi düzenli aralıklarla	Yıllık veya yılda birkaç kez
Değerlendirilen grup	Bütün öğrenciler	Belli bir sınıf ya da yaş düzeyinde belirlenen örneklem	Belli bir sınıf ya da yaş düzeyinde belirlenen örneklem	Sınava girebilecek bütün öğrenciler
Format	Gözlemden, kâğıt-kalem testlerine kadar değişmekte	Genellikle çoktan seçmeli ve kısa cevaplı sorular	Genellikle çoktan seçmeli ve kısa cevaplı sorular	Genellikle çoktan seçmeli ve kompozisyon tipi sorular
Müfredatın kapsamı	Bütün konu alanları	Genellikle birkaç konu alanıyla sınırlı	Genellikle bir veya iki konu alanıyla sınırlı	Temel konu alanlarını kapsar.
Öğrencilerden başka veriler toplanıyor mu?	Evet ancak öğretim sürecinin bir bölümü olarak	Genellikle evet	Evet	Nadiren
Puanlama	Genellikle basit ve informal	Basitten karmaşık tekniklere kadar çeşitlilik gösterir.	Genellikle istatistiksel olarak karmaşık teknikler kullanılır.	Basitten karmaşık tekniklere kadar çeşitlilik gösterir.

1.1. Sınıf İçi Değerlendirme

Sınıf içi değerlendirme, *düzey belirlemeye dönük değerlendirmeden çok biçimlendirici değerlendirme* çerçevesinde gerçekleşmektedir. Öğrenme, bir öğretme-öğrenme süreci bağlamında gerçekleşmektedir. Değerlendirme, bu süreçten bağımsız veya ona sonradan eklenen bir parça olmaktan ziyade öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır (Angelo ve Cross, 1993; CERİ, 2008; Clarke, 2012; Ebel ve Frisbie, 1991; Houston ve Thompson, 2017; OECD, 2015; Vero ve Chukweemeka, 2019; Wilson, 2018). Çünkü öğretmenlerin öğrenciler hakkında karar vermeleri gerekmektedir ve karar verme sürecinde veriye ihtiyacı vardır. Öğretmenler; *öğrencilerin gelişimi, öğretim programının değeri ve öğretimin etkililiğini* değerlendirmekte ve bir yargıya varmaktadır. **Eğitimde bu bağlamda verilen kararlar dörde ayrılabilir** (Mehrens ve Lehmann, 1991):

Öğretimle ilgili kararlar: Okulun ve öğretmenin temel rolü, öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırmaktır. Doğru bir şekilde yapılan değerlendirme, öğrenmeyi geliştirir çünkü öğretimi üstlenen öğretmenle öğrenen öğrenciye katkı sağlar.

Rehberlikle ilgili kararlar: Öğrenciler kariyer planlamada ve kişisel gelişimleri sürecinde yönlendirmeye ihtiyaç duyabilirler. Ölçme ve değerlendirme bu anlamda öğrencilere katkı sağlar. Rehberliğe yönelik sorulardan bazıları şunlar olabilir: “Öğrenci mezuniyetten sonra ne yapmalı?, Çalışma becerilerini geliştirmeli mi?, Üniversitede hangi bölümü okumalı?” Öğrencilerin rehberliğe ilişkin rasyonel kararlar vermesi için doğru bir benlik algısına sahip olması gerekmektedir. *Yetenek ve başarı testleri ile ilgi ve kişilik envanterleri*, öğrencilerin gerçekçi bir benlik algısı geliştirmelerine olanak sağlar.

Yönetsel kararlar: Yönetsel kararlar; seçme, sınıflandırma ve yerleştirme kararlarını içermektedir. Buna ek olarak yönetsel kararlar, program geliştirme çalışmalarını kapsamaktadır.

Araştırma ve program değerlendirme kararları: Araştırma ve program değerlendirme kararları, daha önce bahsedilen kararların dayandığı kararlardır. Araştırma, sıklıkla belli bir karara yönelik değildir. Daha ziyade geleceğe dönük olası bütün kararların isabetli bir şekilde alınmasını kolaylaştırır.

Sınıf içi değerlendirme uygulamalarının odak noktası, öğrenme sürecini desteklemektir.

Sınıf içi değerlendirme uygulamalarının odak noktası, öğrenme sürecini desteklemektir. Bu yüzden sınıf içi değerlendirme uygulamalarının öğrenmeyi ve öğretimi destekleyecek şekilde açık bir amacı olmalıdır. Bu amaçlar, öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyini belirlemekten tutun da öğrenciye yıl sonu notu vermeye kadar çeşitlendirilebilir.

Sınıf içi değerlendirme uygulamalarının açık bir şekilde amacını belirlemek için aşağıdaki sorular sorulabilir:

- Değerlendirme hangi amaçla yapılacak? Elde edilen öğrenme kanıtları öğrenme sürecini iyileştirmek için nasıl kullanılacak?
- Kim değerlendirilecek? Bütün sınıf mı yoksa sınıf içinde belli bir alt grup mu? (Örneğin Türkçe dil yeterliği sınırlı öğrenciler)
- Öğrencinin hangi davranış özelliği değerlendirilecek? (Örneğin kazanıma ulaşma düzeyi, beceri düzeyi vb.)

Değerlendirme, öğretimi ve öğrenmeyi değiştirmek ve geliştirmek amacıyla teşhis temelli kullanılabilecek

bütün etkinlikleri içine alan bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım altında değerlendirme; gözlem, ödev ve başarı testi gibi öğrencilerin çalışmalarının ve ilerlemelerinin analizine dayanan birçok ölçme uygulamasını içine almaktadır (Boston, 2002; Clarke, 2012; Cullinane, 2011).

Öğretimde ölçme ve değerlendirmenin çeşitli rolleri vardır. **Biçimlendirici değerlendirme öğretim sürecini izlemek amacıyla yani öğrenmenin planlandığı gibi gerçekleşip gerçekleşmediğini ortaya koymak amacıyla uygulanmaktadır. Düzey belirlemeye (not vermeye) yönelik değerlendirme ise öğretim sürecinin sonunda (bir ünitenin veya dönemin sonunda) öğrencinin bir sonraki aşamaya geçmeye hazır olup olmadığını belirlemek ve öğrenciye not vermek amacıyla gerçekleştirilmektedir. Bu iki farklı değerlendirme yaklaşımı, test geliştirme ve geliştirilen testlerin sınıf içinde kullanımına ilişkin farklı uygulamaları beraberinde getirmektedir** (CERI, 2008; Ebel ve Frisbie, 1991; OECD, 2015; Vero ve Chukweemeka, 2019; Wilson, 2018).

1.2. Biçimlendirici Değerlendirme

Sınıf içindeki biçimlendirici değerlendirmenin temel işlevi, öğretme-öğrenme sürecinin nasıl ilerlediğine ilişkin öğretmene ve öğrenciye geri bildirim vermektir. Böyle bir geri bildirim, öğretmenin öğretim yöntem ve materyallerini revize etmesine olanak sağlar. Biçimlendirici değerlendirme sık aralıklarla oldukça detaylı bilgilerin toplanmasını gerektirir. Veriler; öğretmen gözlemleri, sınıf içi sözel sınavlar, ev ödevleri ve kısa sınavlar aracılığıyla toplanabilir (Ebel ve Frisbie, 1991). Elde edilen veriler öğretimi ve öğrenmeyi, öğrenci ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uyarlamak ve geliştirmek için kullanıldığında değerlendirme biçimlendirici â hâle gelmektedir. Yani öğretmenler öğrencilerin nasıl bir ilerleme ve gelişim gösterdiklerini, nerelerde problemler yaşadıklarını bildiklerinde, bu bilgiyi öğretime ilişkin gerekli düzenlemeler yapmak için kullanabilirler. Bunun sonucunda ise öğrencilerin öğrenmesi daha gelişmiş olur (Boston, 2002; Vero ve Chukweemeka, 2019).

Düzey belirlemeye yönelik sınavlar ise ünite sonu sınavlar veya final sınavlarıdır. Düzey belirlemeye yönelik değerlendirmenin temel işlevi, bir öğretim sürecinin sonunda öğrencilerin başarı düzeylerini ve o zamana kadar yapılan çalışmaların nasıl ilerlediğini belirlemektir. **Biçimlendirici değerlendirme ile karşılaştırıldığında, düzey belirlemeye yönelik değerlendirmede sonuç odaklılık söz konusudur.**

Sınıf içi değerlendirme yaklaşımlarını kullanan öğretmenler çeşitli öğrenci ihtiyaçlarını karşılamaya daha hazırdır. Çünkü bu öğretmenler öğretimi farklı öğrenci düzeylerine göre farklılaştırarak ve uyarlayarak öğretimde *adaleti* sağlamaya çalışırlar. Buna ek olarak sınıf içi değerlendirme yaklaşımlarını benimseyen öğretmenler, öğrencilerin kendi öğrenmelerinden sorumlu olmalarını ve *öğrenmeyi öğrenme becerilerini* geliştirmelerini sağlarlar (CERI, 2008; Cullinane, 2011).

Biçimlendirici değerlendirme, öğrenciler arasında adaleti sağlaması bakımından büyük önem taşımaktadır. Biçimlendirici değerlendirme yaklaşımını kullanan okullar sadece genel kazanımlar elde etmemekte, özellikle başarı düzeyi düşük öğrencilere yönelik de yüksek kazanımlar elde etmektedir. Biçimlendirici değerlendirmede öğretim ve değerlendirme süreçlerinin bireyselleştirilmesi vurgulanmaktadır ancak merkezi standartlar ve uygulamalar genel olarak buna zarar vermektedir (OECD, 2015). Yalnız biçimlendirici değerlendirme yaklaşımını benimseyen okullarda öğrenciler arası başarı farklılıkları azalmaktadır.

Biçimlendirici değerlendirmenin temel ilkeleri aşağıda listelenmiştir (MEB, 2020):

- Etkili ders planının ve öğrenme etkinliklerinin içine gömülüdür.
- Öğretmen ve öğrenciye, öğrenme sürecine ilişkin rehberlik eder.
- Her bir öğrenciye özeldir, yapıcıdır ve güdüleyicidir.
- Geri bildirimle işleyen, çift yönlü bir etkileşim sürecine vurgu yapar.
- Ölçütlerin anlaşılmasını ve öğrenme hedeflerinin paylaşılmasını destekler.
- Öğrencilerin gelişim süreçlerinin farkında olmalarına yardımcı olur.

- Öğrencilere öz ve akran değerlendirme bilinci kazandırarak öğrenci ve öğretmenlerin yansıtma becerilerini geliştirir.
- Aile ve öğretmen arasındaki iş birliğini geliştirir.
- Geri bildirimlerle ailenin de öğrencinin gelişimi hakkında bilgi sahibi olmasını sağlar.
- Her öğrencinin uygun geri bildirimlerle desteklenmesi hâlinde gelişebileceği fikrini destekler.

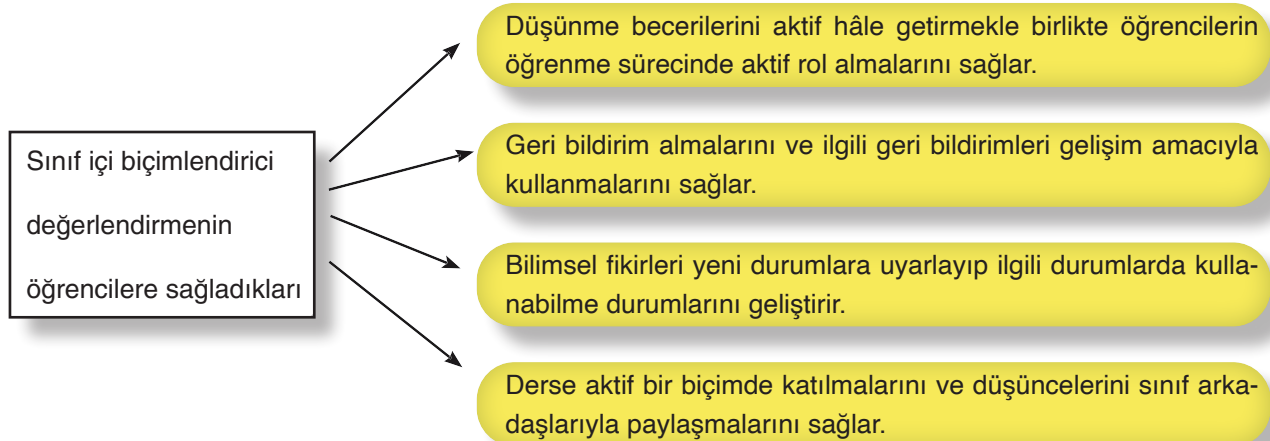
Biçimlendirici değerlendirme aşağıda belirtilen öğrenme ortamlarında belirgin bir biçimde açığa çıkmaktadır (MEB, 2020):

- Ezber ve tekrar yerine değerlendirmenin yöntemi ve içeriği hususunda özgünlüğe ve derinliğe odaklanan,
- Öğrenciler için önemli kararlar almada iyi hazırlanmış ama sınırlı miktarda düzey belirleyici değerlendirmeler içeren,
- Öğrencilere öğrenmelerini gösterme ve geliştirme fırsatı sunan etkinlik ve görevler içeren,
- Düzey belirleyici değerlendirme öncesinde öğrencilerin kendine güven ve yeterliklerini geliştiren,
- Sistematiği ve yapıcı geri bildirim bakımından zengin olan,
- Düzenli ve sürekli olarak öğrenciye durumunu bildiren yapılandırılmamış (sözlü, anlık) geri bildirim bakımından zengin olan,
- Öğrencilerin kendi öğrenmelerinde sorumluluk almasına ve kendi ile akranlarının gelişimlerinin değerlendirilmesine imkân sağlayan.

Biçimlendirici değerlendirme etkinlikleri tasarlanırken aşağıdaki konuların mümkün olduğunca dikkate alınması gerekmektedir (MEB, 2020):

- Biçimlendirici değerlendirme etkinliklerinin açık ve anlaşılır hedefleri olmalıdır böylece öğrencilerin etkinliklere katılımları ve rolleri daha iyi belirlenmiş olur.
- Konuya özgü, yapıcı, hızlı ve kolayca geri bildirim imkân sağlayacak şekilde etkinlikler tasarlanmalıdır.
- Öğrencilerin performansları veya görevleriyle ilgili öğretmenleri veya akranlarıyla konuşmalarına ve tartışmalarına imkân sağlayacak yollar / süreçler düşünülmelidir.
- Öğrencilerin güçlü olduğu ve geliştirmesi gereken hususlara ilişkin öğrencilere geri bildirimler sunulmalı ve öğrencilerin beklenen durum ile mevcut durum arasındaki boşluğu doldurmalarına olanak sağlanmalıdır.
- Akran değerlendirme, akrandan geri bildirim alma ve öz değerlendirme yapma olanakları öğrencilere verilmelidir.

Sınıf içinde biçimlendirici değerlendirme tekniklerinin kullanılmasına dönük çok sayıda gerekçe vardır (Cullinane, 2011; Shepard ve diğerleri, 2020):



Biçimlendirici değerlendirmenin amacı öğrencilerin neleri bilip bilmediklerine ilişkin bir anlayış kazanmak ile öğretim ve öğrenme süreçlerine geri bildirim sunmaktır.

ilmektedir. Yalnız bir taraftan da öğretmenlerin basit ve olgusal sorulardan ziyade yansıtıcı sorular sormaları ve öğrencilere cevaplarını sunması için yeterli zaman vermeleri önerilmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki stratejiler önerilmektedir (Boston, 2002):

- Bir soru veya konu hakkında öğrencilerin çift olarak veya küçük gruplar hâlinde tartışmalarını sağlayınız ve gruptan bir temsilcinin sınıfın tamamıyla grubun düşüncelerini paylaşmalarını isteyiniz.
- Bir soruya birkaç olası cevap sununuz ve öğrencilerin bu olası cevapları oylamasını isteyiniz.
- Bütün öğrencilerin bir cevap yazmasını isteyiniz ve daha sonra seçilen birkaç cevabı yüksek sesle okuyunuz.
- Daha az sayıda ve uzun testler yerine daha çok sayıda ve kısa testler uygulayınız.
- Öğrencilerin yeni edindikleri bilgi ve becerileri en geç bir hafta içerisinde değerlendiriniz.
- Biçimlendirici değerlendirme kapsamında portfolyo gibi değerlendirme yaklaşımlarını kullanmaya gayret ediniz.

1.3. Sınıf İçi Değerlendirmede Kullanılan Ölçme Araçları

Öğretmenler sınıf içi değerlendirmede genellikle başarı testlerini kullanmaktadır. Ancak başarı testleri ile öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklerini ölçmek güçtür. Bu nedenle öğretmenlerin başarı testlerine ek olarak alternatif ölçme araçlarını ve yaklaşımlarını kullanmalarının önemli olduğu düşünülmektedir. Alternatif ölçme araçları genel olarak gözlem formları, performans ve proje ödevleri olarak düşünülebilir (Ebel ve Frisbie, 1991; Popham, 2017).

Sınıf içi değerlendirme kapsamında çok sayıda ölçme aracı kullanılmaktadır. **Ölçme araçları genel olarak seçmeye dayalı ölçme araçları ve yapılandırmaya dayalı ölçme araçları olarak ikiye ayrılmaktadır.** Seçmeye dayalı ölçme araçları, sınıf içi değerlendirme kapsamında sıklıkla kullanılmaktadır ve bu ölçme araçlarında öğrencilere bir madde köküne ek olarak öğrencilerin seçebilecekleri seçenek takımı sunulmaktadır. Seçenek takımında doğru cevaba ek olarak çeldiriciler yer almaktadır ve öğrencilerin seçenekler arasından doğru cevabı seçmeleri beklenmektedir. Seçmeye dayalı maddelerin yalnızca alt düzey zihinsel özellikleri ölçtüğüne ilişkin genel bir kanı olsa da yaratıcı öğretmenler tarafından üst düzey zihinsel özellikleri ölçen seçmeye dayalı maddeler oluşturulabilmektedir. Seçmeye dayalı maddeler de kendi içinde *çoktan seçmeli* ve *eşleştirmeli maddeler* olarak ikiye ayrılabilir (Popham, 2017). Yapılandırmaya dayalı ölçme araçları, öğrencilerin kendilerine sunulan göreve veya soruya yönelik cevaplarını kendilerinin oluşturmalarına, düşüncelerini organize etmelerine ve sunmalarına olanak sağlayan ölçme araçlarıdır. Seçmeli maddelerin hazırlanması zor, puanlanması kolay ve etkili iken yapılandırmaya dayalı maddelerin hazırlanması kolay, puanlanması ise oldukça güçtür. Yapılandırmaya dayalı maddeler genel olarak *kısa cevaplı maddeler* ve *uzun cevaplı maddeler* (kompozisyon tipi maddeler) olarak ikiye ayrılır (Popham, 2017). Bu iki tür ölçme aracına ek olarak öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklerinin ölçülmesinde performans görevleri, proje ödevleri ve portfolyolar kullanılmaktadır. **Ölçme ve değerlendirmenin temel ilkelerinden biri olan ölçme araçlarında çeşitlilik ilkesinin sağlanması ve bütüncül değerlendirmeye olanak sağlaması bakımından bahsi geçen ölçme araçlarının hepsinin sınıf içi değerlendirme kapsamında kullanılmasının uygun olduğu düşünülmektedir.**

Sınıf içi değerlendirme kapsamında kullanılan ölçme araçlarına dayalı yapılan başka bir sınıflamaya göre ise ölçme değerlendirme ikiye ayrılmaktadır. **Bunlar geleneksel ve alternatif (tamamlayıcı) ölçme değerlendirmedir.** Geleneksel ölçme değerlendirme, hem ölçme aracının hem de uygulama süreçlerinin standardize edildiği ve karşılaştırılabilir sonuçlar elde edebilmek için hep aynı biçimde uygulanan ve puanlanan testlerden oluşmaktadır. Geleneksel ölçme değerlendirme kapsamında; *çoktan seçmeli sorular, kısa cevaplı sorular, doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular* kullanılmaktadır.

Alternatif ölçme değerlendirme araçları kullanılarak öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklere ulaşma düzeyleri belirlenebilir.

Kutlu (2006)'ya göre geleneksel ölçme değerlendirme öğrencilerin problem çözme, eleştirel düşünme, araştırma yapma ve yaratıcı düşünme gibi üst düzey zihinsel özelliklerini ölçmede yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklere ulaşmada ne düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanılmasının uygun

olacağı düşünülmektedir. Tablo 2'de geleneksel ve alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri sunulmakta, tabloyu takip eden kısımda ise geleneksel ve alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin detaylarına yer verilmektedir (Aksu, 2013; MEB, 2020).

Tablo 2. Geleneksel ve Alternatif (Tamamlayıcı-Otantik) Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

Geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleri	Alternatif (tamamlayıcı) ölçme değerlendirme yöntemleri
• Çoktan seçmeli sorular • Kısa cevaplı sorular • Doğru yanlış soruları • Eşleştirme soruları • Açık uçlu sorular	• Performans görevi • Öğrenci ürün dosyası (portfolyo) • Kavram haritası • Yapılandırılmış grid • Tanılayıcı dallanmış ağaç • Kelime ilişkilendirme testi • Proje • Poster • Öz değerlendirme • Akran ve/veya grup değerlendirmesi

Yukarıda bahsedilen alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinden *performans görevi, portfolyo, poster ve projelerin* değerlendirilmesinde aşağıdaki puanlama araçları kullanılabilir:

- Kontrol listesi
- Dereceleme ölçeği
- Dereceli puanlama anahtarı

1.3.1. Geleneksel Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

1) Çoktan Seçmeli Sorular

Bir sorunun cevabının, öğrenciye sunulan seçenekler arasından seçilerek belirlenmesini gerektiren sorulara seçmeli sorular denir. Seçenek sayısı ikiden fazla olduğunda ise bu tür sorular *çoktan seçmeli sorular* olarak adlandırılır. Çoktan seçmeli sorularda öğrenciden beklenen, soru kökünü okuyup sorunun cevabını düşünmesi ve bulduğu cevabı seçip işaretlemesidir. Çoktan seçmeli sorular zaman kazandırdığından ve ekonomik olduğundan eğitimde en yaygın kullanılan ölçme değerlendirme yöntemleri arasındadır.

2) Kısa Cevaplı Sorular

Kısa cevaplı sorulara verilecek cevaplar, tek bir sözcük ya da sayıdan oluşabilir. Dolayısıyla hem sunulan cevap çok kısadır hem de puanlama çok az zaman almakla birlikte nesneldir. Bunun bir sonucu olarak kısa cevaplı sorular, her eğitim düzeyindeki öğrencilere uygulanabilir niteliktedir.

3) Doğru / Yanlış Soruları

Öğrencilerden verilen bir önermenin doğru ya da yanlış olduğuna ilişkin yargılarını belirtmelerinin istendiği sorular doğru yanlış sorularıdır. Doğru yanlış sorularının en önemli dezavantajı, öğrencilerin tahminle doğru cevabı bulma oranlarının %50 olmasıdır. Bu durum bu soruların şans başarısını artırmaktadır.

4) Eşleştirme Soruları

Birbiriyle ilgili olan ve iki grup halinde verilen bilgi öğelerinin eşleştirilmesini içeren soru türüdür. Eşleştirilmesi istenen bilgi grupları; terimler ve onların tanımları, semboller ve onların adları biçiminde olabilir.

5) Açık Uçlu Sorular

Açık uçlu sorularda öğrencilerden belirtilen bir durumla ilgili bildiklerini yazılı olarak sunmaları beklenir. Açık uçlu sorularda cevabın içeriği, niteliği ve uzunluğu bakımından yanıtlayıcı serbest bırakılır. Bu soru türleri, öğrencilerin yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme gibi üst düzey zihinsel özelliklerinin ölçülmesine olanak sağlar.

1.3.2. Alternatif Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

1) Performans Görevi

Öğrencilerin bir konudaki bilgilerini, becerilerini, anlama düzeylerini ve düşünme alışkanlıklarını yansıtmalarına olanak sağlayan çeşitli durumların oluşturulduğu değerlendirme amaçlı çalışmalara performans görevleri denir.

Performans görevleri, öğrenmeyi pekiştirme amacıyla öğrencilerin sahip oldukları bilgi ve becerileri kullanarak günlük hayatla ilişkilendirilmiş bir ürün ortaya koymaları esasına dayanan uygulamalardır.

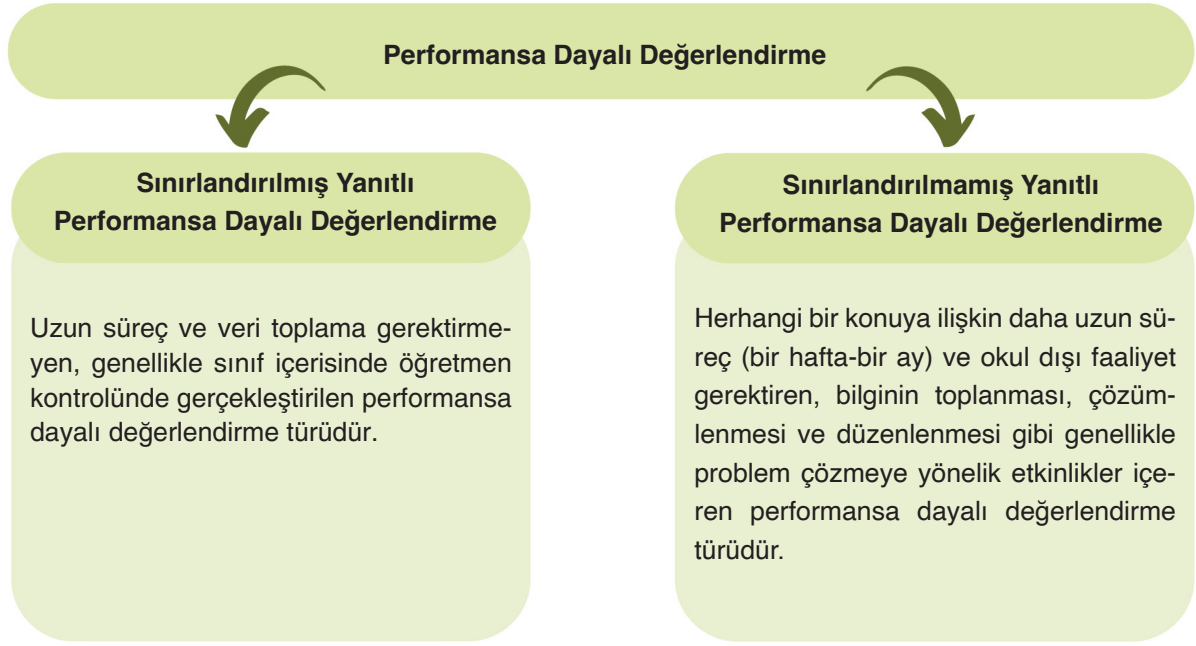
Performans görevleri aracılığıyla hem ürün hem de süreç değerlendirilir ve performans görevleri öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklerinin geliştirilmesi ve ölçülmesinde sıklıkla kullanılır. Performans görevleri, öğrenmeyi pekiştirme amacıyla öğrencilerin sahip oldukları bilgi ve becerileri kullanarak günlük hayatla ilişkilendirilmiş bir ürün ortaya koymaları esasına dayanan uygulamalardır.

Performans görevleri, bireysel yapılabileceği gibi grup çalışması şeklinde de yapılabilir. Grup çalışması, öğrencilerin sosyal, iletişim ve iş birliği becerilerinin gelişimine olanak sağlar.

Eğitim-öğretim faaliyetlerinde öğrencilere birtakım performans görevleri verilebilmektedir. Performans görevlerine örnek olarak

- yaratıcı performanslar (sergi, dergi, gazete, pano, tarih şeridi, rol oynama vb.),
- yazılı görevler (araştırma raporu, makale, kompozisyon, açık uçlu soruları cevaplama, çalışmalar vb.),
- sunumlar,
- sınıf dışı çalışmalar (işlenecek konu hakkında bilgi toplama, metin okuma, görüşme yapma, etkinlikte kullanılacak materyalleri hazırlama vb.) gibi etkinlikler gösterilebilir.

Öğrencilerin performansları belirlenirken iki tür performansa dayalı değerlendirme yapılabilir:



Performans görevleri dört temel bölümden oluşmaktadır:

- 1. Tanımlama:** Öğrencilere verilen görevin ait olduğu ders, sınıf düzeyi, kazanım, konu, öğrenme çıktıları ve puanlama yöntemi gibi genel bilgilerin tanıtıldığı bölümdür.
- 2. Görev:** Öğrencilere çözüm bulmaları / araştırmaları gereken bir problem durumunun verildiği bölümdür.
- 3. Yönerge:** Öğrencilerin görevlerini yerine getirirken dikkat etmesi gereken hususların tanıtıldığı kısım olup görev öncesi, görev sırası ve görev sonrası olmak üzere üç boyutta ele alınan bölümdür.
- 4. Puanlama:** Öğrencilerin görevlerinin değerlendirilmesinde kullanılacak araç ve yöntemlerin (dereceli puanlama anahtarı ve formlar gibi) bulunduğu bölümdür.

2) Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo)

Portfolyo öğrencilerin dönem veya yıl içinde yaptıkları çalışmaların belli ölçütlere, sistematığe göre organize edilmiş bir koleksiyonudur. Portfolyonun içinde bulunması gereken materyaller belirli bir sıraya ve sistematığe göre yerleştirilir.

Portfolyoların ve projelerin değerlendirilmesinde puanlama anahtarlarının kullanılması uygundur. Bu kapsamda portfolyolar değerlendirilirken bütünlük, tertip ve düzen, yansıtma gibi ölçütler dikkate alınır. Öğrenciler portfolyolarını hazırlarken organize etme ve sentez yapma becerilerini kullanırlar ve belli bir konuyu ne kadar öğrendiklerini en iyi şekilde ortaya koymaya çalışırlar. Bu süreçte öğrenci, portfolyoya koymak için neden o ürünü seçtiğini ve seçme ölçütlerini anlatır, öğretmen de buradan yola çıkarak öğrencinin nasıl ve ne kadar öğrendiğini belirlemiş olur.

3) Kavram Haritası

Bir konu ile ilgili kavramlar ve bu kavramlar arası ilişkilerin grafik olarak gösterildiği iki boyutlu şemalara kavram haritası denir. Kavram haritaları öğrencilerin kavramları nasıl algıladığını ve sentezlediğini anlamada kullanılır. Yeni bilgiler, eski bilgiler üzerine inşa edilmektedir ve bu şekilde anlamlı öğrenme gerçekleşmektedir. Kavram haritaları eğitimde farklı amaçlar için kullanılabilir. Bu amaçlar; bir konunun öğretimi,

öğrenmenin kolaylaştırılması, öğrenme sürecinin kontrol edilmesi, kavram yanılgılarının ortaya çıkarılması ve öğrenci başarısının değerlendirilmesi olabilir. Bununla birlikte kavram haritaları eğitim sürecinin başında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek, süreç içinde nasıl bir gelişim gösterdiğini görmek, öğrenme eksikliklerini tespit etmek ve sürecin sonunda da süreci değerlendirmek amacıyla eğitim sisteminin bütün süreçlerinde kullanılabilir.

4) Yapılandırılmış Grid

Kavram haritalarına benzer şekilde yapılandırılmış grid de öğrencilerin anlamlı öğrenmelerini ölçmeyi sağlayan bir yöntemdir. Yapılandırılmış gridde konu ile ilgili kavramlar, sayılar, resimler, tanımlar, eşitlikler veya formüller gelişigüzel şekilde kutucuklara yerleştirilir. Bu kapsamda yapılandırılmış gridde öğrenci yaşına ve seviyesine bağlı olarak 9, 12 veya 16 kutucuk sırası ile numaralandırılır. Bu temel yapı oluşturulduktan sonra öğretmen ilgili kutucuklara bazı kavramlar yazar. Daha sonra ise öğrencilere sorduğu sorular yoluyla öğrencilerin doğru kutucukları belirlemesini bekler. Bazı soruların cevapları diğer soruların cevaplarını da kapsayabilir. Yapılandırılmış grid kapsamında sorulan soruların her birinde birden fazla kutucuğun seçilmesi söz konusu olabilir. Yani bir bakıma bu yöntem çoklu seçim sorularına benzemektedir.

5) Tanılayıcı Dallanmış Ağaç

Tanılayıcı dallanmış ağaç, öğrencilerin belli bir konuda neyi bildiklerini ve neyi bilmediklerini ortaya çıkarmak amacıyla kullanılan bir tekniktir. Bu yöntem, doğru yanlış testlerine benzetilebilir ancak doğru yanlış testlerinde sorular genellikle birbirinden bağımsız şekilde sorulur. Tanılayıcı dallanmış ağaçta ise sorular birbiriyle bağlantılıdır ve öğrencinin verdiği karar sonraki sorularda kararlarını etkilemektedir. Tanılayıcı dallanmış ağaç hazırlanırken doğru ve yanlış ifadeler temelden ayrıntıya doğru giden bir sıraya göre dizilir ve öğrencilerden doğru seçimi yapmaları beklenir. Bu şekilde 8 veya 16 seçimlik bir ifadeler listesi ile son bulan bir dallanmış ağaç oluşturulur.

6) Kelime İlişkilendirme Testi

Bu test öğrencinin zihinsel yapısını ve bu yapıdaki kavramlar arasındaki bağlantıları görmemizi sağlayan, kavramlar arasındaki ilişkilerin yeterli olup olmadığını veya anlamlı olup olmadığını belirleyebilmemize yardımcı olan bir yöntemdir. Kelime ilişkilendirme testinin uygulanması aşamasında belli bir süre içerisinde herhangi bir konu ile ilgili verilen anahtar bir kavramın çağrıştırdığı kelimelerin cevap olarak sunulması beklenir. Yani öğrencilerin ilgili anahtar kavramla ilgili akıllarına gelen tüm sözcükleri belirlenen süre dâhilinde yazmaları istenir. Bu şekilde kavramlara ilişkin öğrencilerin zihinlerinde oluşan yapının anlamlı olup olmadığı ve kavramlar arasındaki anlamsal yakınlık ortaya konulmaya çalışılır. Bu yöntem de hem öğretim hem de değerlendirme süreçlerinde kullanılabilir.

7) Proje

Performans görevlerine kıyasla daha geniş kapsamlı ve daha uzun erimli olmasının yanı sıra daha üst düzey zihinsel özelliklerin kullanılmasını gerektiren projeler, değerlendirme sürecinde kullanılan bir yöntemdir. Proje çalışmaları, öğrenciler tarafından bireysel ya da grup olarak gerçekleştirilebilir. Proje konusu öğrenci tarafından veya öğretmenin hazırlamış olduğu bir konu listesinden seçme yoluyla belirlenebilir. Öğrenciden projenin amacını, takip edeceği yolları, kullanacağı malzemeleri ve karşılaşması muhtemel durumları önceden planlaması beklenir. Geçerli ve güvenilir değerlendirmeler yapılabilmesi amacıyla öğretmenler tarafından dereceli puanlama anahtarları önceden geliştirilmeli ve öğrenciler projeye başlamadan öğrencilerle paylaşılmalıdır. Dereceli puanlama anahtarı, öğrencilerin ürünlerinin nasıl değerlendirileceği ve nelere dikkat etmeleri gerektiği konusunda öğrencilere kılavuzluk etmektedir.

8) Poster

Bir konu ile ilgili olarak bireyin öğrendiklerinin çizimini yansıttığı bir görsel oluşturma çalışmasıdır. Öğrencilerin poster çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarları kullanılabilir. Posterler, bir projenin veya sistemin proje veya sistem hakkında bilgisi olmayan okuyuculara temel yönleriyle tanıtılmasını içine almaktadır.

9) Öz Değerlendirme

Öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini, başarı düzeylerini ve öğrenme sonuçlarını değerlendirmelerine dayanan bir yöntemdir. Bu yöntemde öğrenciler değerlendirme süreçlerine aktif olarak katılarak neleri öğrendiklerini ya da hangi konularda problemlerinin olduğunu belirlemiş, gelişimlerine paralel olarak kendi öğrenme süreçlerinde sorumluluk üstlenmiş olurlar. Öz değerlendirme kapsamında öğretmenler tarafından dereceli puanlama anahtarları, kontrol listeleri veya açık uçlu sorular kullanılabilir.

10) Akran ve / veya Grup Değerlendirmesi

Öğrencilerin sınıf arkadaşlarının hazırladığı ödevleri, araştırmaları, projeleri, raporları ve çalışmaları değerlendirmelerini içine alan akran değerlendirme öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif bir şekilde katılmalarına olanak sağlar. Öğrenciler, akranlarının çalışmalarını değerlendirirken kendi eleştirel düşünme becerileri de gelişir. Öz değerlendirmede olduğu gibi akran değerlendirme kapsamında da dereceli puanlama anahtarları, kontrol listeleri ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Bir grup öğrenci tarafından iş birliği içinde gerçekleştirilen bir çalışmada grubun ne kadar başarılı olduğu, grup başarısında grup üyelerinin katkılarının belirlendiği bir yöntem olan grup değerlendirme, öz değerlendirme ve akran değerlendirme gibi öğrencilerin değerlendirme sürecine katılmalarına fırsat sağlar. Grup değerlendirme kapsamında da öz değerlendirme ve akran değerlendirmede olduğu gibi dereceli puanlama anahtarları, kontrol listeleri ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

1.3.3. Puanlama Araçları

Alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinden performans görevi, portfolyo, proje ve posterlerin değerlendirilmesinde kullanılan puanlama araçlarına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir (Aksu, 2013; MEB, 2020).

1) Kontrol Listesi

Kontrol listesi, bir ölçme aracı olarak kullanılabilirdiği gibi bir öğretim aracı olarak da kullanılabilir. Öğrencinin bir davranışı öğrenmesi ya da bunun değerlendirilmesi evresinde neleri, hangi sıra ile ve nasıl yapacağını izlemek amacıyla kullanılır.

Öğrenciden beklenen performansın en önemli gözlenebilir yanlarını içerir. Kontrol listeleri daha çok süreci ölçer ve kurallara uyulup uyulmadığını, belirli işlem yollarının izlenilip izlenilmediğini, bir davranışın gösterilip gösterilmediğini belirlemede önemlidir.

Kontrol listelerinde, değerlendirilmek istenen özellikler “var / yok”, “evet / hayır” gibi kelimelerle veya bu kelimelerin yer aldığı sütunların “x” gibi sembollerle işaretlenmesi yoluyla belirtilir.

2) Dereceleme Ölçeği

Öğrenci çalışmasında gösterilen belirli kavramların, becerilerin, işlemlerin ya da tutumların ne oranda kazanıldığını tespit etmek için kullanılan araçlardır.

Dereceleme ölçekleri öğrencinin performansına not vermek amacıyla da kullanılabilir. Ancak performans hakkında ayrıntılı bilgi sağlamamaktadırlar bu nedenle performansa dayalı değerlendirme yapabilmek için performans görevlerinin analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilmesi tavsiye edilmektedir.

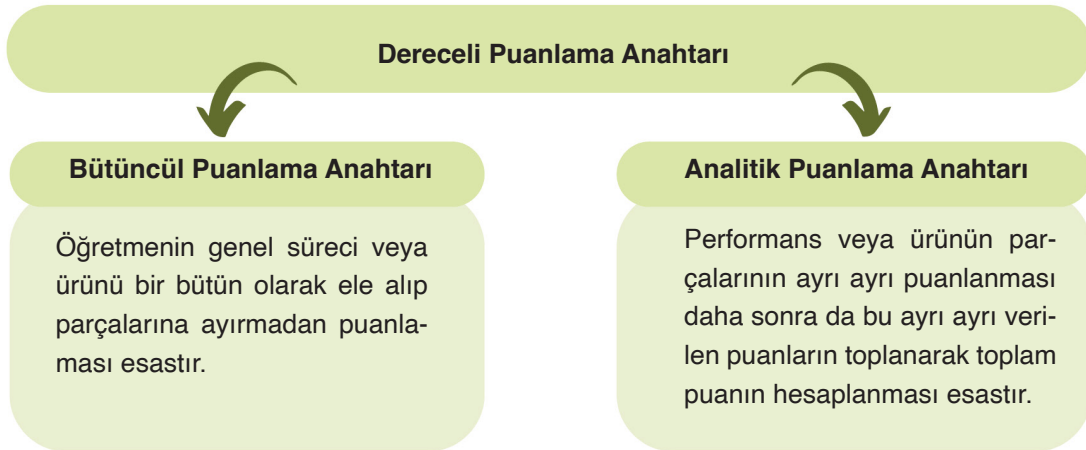
Dereceleme ölçeğinin hazırlanmasına görevin içeriğini de dikkate almak kaydıyla beklenen performansta belirtilen hususlar ele alınarak ölçütlerin hazırlanması ile işe başlanmalıdır.

Hatırlatma

Performans dereceleri belirlenirken rakam değerleri (4-3-2-1) kullanılabileceği gibi performans tanımlayıcıları da (mükemmel, iyi, orta, geliştirilmesi gerekli) kullanılabilir.

3) Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)

Dereceli puanlama anahtarı; öğrencinin bir kavram, durum veya olaya ilişkin bilgisini ifade etmesi veya bir ödevi yapmasıyla ilişkili olarak öğrencinin yeterli düzeyini belirlemeye yönelik bir puanlama sistemidir. Dereceli puanlama anahtarı aracılığıyla öğrencilere güçlü ve zayıf yönleri hakkında geri bildirim verilir. Dereceli puanlama anahtarlarında performansın gerçekleşebileceği farklı nitelik düzeyleri belirtilmekte ve tanımlanan her performans düzeyi için belirlenen puan verilmektedir. Öğretmenler dereceli puanlama anahtarlarından elde ettikleri sonuçları ayrıntılı olarak inceledikleri, öğrenci başarısının yüksek ya da düşük olma nedenlerini sorguladıkları zaman öğrenme-öğretme sürecini uygun şekilde düzenlemiş olurlar. Dereceli puanlama anahtarı; bütüncül puanlama anahtarı ve analitik puanlama anahtarı olarak ikiye ayrılır.

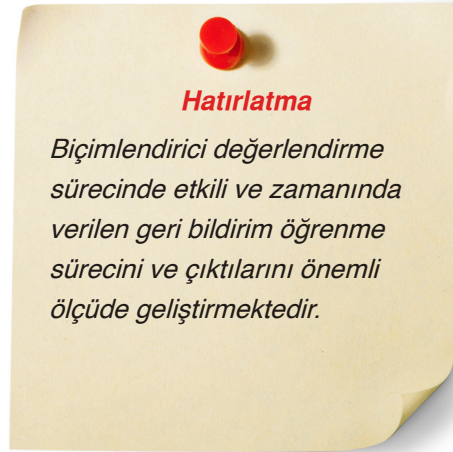


1.4. Sınıf İçi Değerlendirmede Geri Bildirim

Biçimlendirici değerlendirme kapsamında öğrencilere verilen geri bildirim, öğrencilerin mevcut bilgi ve becerileri ile o zamana kadar edinmiş olması gereken bilgi ve beceriler arasındaki farkı anlamalarına yardımcı olur. Öğrencilere sunulan en yararlı geri bildirim, öğrencilere hataları ve eksikleriyle ilgili sunulan bilgiye ek olarak öğrenme eksikliklerini kapatabilmeleri ve performanslarını geliştirmeleri için neler yapabileceklerine ilişkin yönlendirmeleri içine alır. Biçimlendirici değerlendirme kapsamında sunulan geri bildirim, bütün öğrencilerin başarabileceğine ilişkin beklenti ve inancı destekler (Boston, 2002; MEB, 2020; Popham, 2017). **Geri bildirim genel olarak öğretmenler tarafından sunulurken öğrenciler de biçimlendirici değerlendirme kapsamında öz ve akran değerlendirme aracılığıyla önemli bir rol oynarlar.**

Sınıf içi değerlendirme kapsamında öğrencilere geri bildirim verilirken aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir (MEB, 2020):

- Biçimlendirici değerlendirme etkinliklerinde öğrenci ve/veya veliye ölçme araçlarının kanıt gösterilerek geri bildirim verilmesi daha etkili olacaktır.
- Geri bildirimlerin sözlü ve yazı olmasının yanında söz ötesi denilen jest, mimik ve beden diliyle de olabileceği unutulmamalıdır.
- Öğrencilere sağlanacak az destek / yarım destek veya yönlendirme hiç destek sağlamamakla aynıdır. O nedenle geri bildirimlerin öğrencilerin gelişimine yönelik açık ve net yönlendirme yapması gerekir.
- Eğitim sürecinin önemli bir parçası olan velilerle daha etkin bir iletişim kurulmalıdır, öğrencilerin çalışmalarına verilen yazılı geri bildirimler velilere kontrol amaçlı gönderilebilir.
- Ayrıca iletişimin hızlı, etkili ve masrafsız olması için sınıf bazında veliler için farklı iletişim kanalları yoluyla gruplar oluşturulabilir. Bu gruplar üzerinden yapılacak paylaşımlar ile bilgilendirmeler ve geri bildirimler anında sunulabilmelidir. Ancak öğrencilerin bireysel gelişimiyle ilgili durumlar genel gruplarda tartışılmamalıdır.



İngiltere Değerlendirme Reform Grubu (2002) tarafından derlenen öğretmenlerin geri bildirim vermede kullanmaları önerilen ana ilkeler aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2020):

- Geri bildirim her bir öğrenci için belirlenen öğrenme çıktılarına odaklanmalı ve akranlarla karşılaştırma içermemelidir.
- Sözlü ve sözsüz dil, öğrencilere sahip olduğu becerileri hakkında güçlü bir mesaj vermelidir.
- Geri bildirim, başarı ve gelişime odaklanmalı; düzeltme ya da doğrulama eksenli olmamalıdır.
- Geri bildirimler beklenen seviye ile öğrencinin durumu arasındaki açığı kapatacak önerileri içermelidir.
- Öğrencilere kendi çalışmalarını geliştirme / iyileştirme şansı verilmelidir.
- Öğrenciler kendilerini ve akranlarını değerlendirme becerilerinin geliştirilmesi için eğitilmelidir.
- Geri bildirim sık sık ve zamanında (hemen) verilmelidir.
- Öğrencinin mevcut akademik durumunu tanımlamalı ve yargı ifadesi içermemelidir.
- Öğrencilerin kişilik özelliklerine değil öğrenme ortamında geliştirdikleri özelliklerine odaklanmalıdır.



2. ÇALIŞMANIN AMACI

Bu çalışmanın genel amacı, öğretmenlerin sınıf içi değerlendirme yeterliklerini geliştirmektir. Bu genel amaca bağlı olarak aşağıdaki alt amaçların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir:

- Biçimlendirici değerlendirmeye olanak sağlayan alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanımı konusunda öğretmen yeterliklerinin geliştirilmesi,
- Kullanılan alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinden performans görevi, portfolyo, proje ve posterin puanlanmasında kullanılan kontrol listesi, dereceleme ölçeği gibi puanlama araçlarının geliştirilmesi ve kullanımı konusunda öğretmen kapasitesinin güçlendirilmesi,
- Etkin bir geri bildirim süreci işletme ve *öğrenmenin değerlendirilmesinden ziyade öğrenme için değerlendirme*nin ön plana çıkarılması amaçlanmaktadır.

Bu amaçlar doğrultusunda Türk dili ve edebiyatı dersinin 9-12. sınıf öğretim programlarından 10. sınıflardan farklı bilişsel düzeylerde 6 kazanım seçilmiş ve bu kazanımlara yönelik biçimlendirici değerlendirmeyi destekleyecek şekilde ağırlıklı olarak alternatif ölçme ve puanlama araçları geliştirilmiştir. Bazı kazanımlar için ise açık uçlu sorular ve çalışma kâğıtları da hazırlanmıştır. Seçilen kazanımlara yönelik tek bir ölçme aracı geliştirilmemiş, bunun yerine kazanıma uygun olabilecek çeşitli ölçme araçları geliştirilmiştir. Seçilen kazanımlar için geliştirilen ölçme araçlarının öğretmenlerimiz tarafından örnek alınarak burada yer almayan kazanımlara uyarlanması ve ilgili kazanımların bilişsel düzeyleri dikkate alınarak ölçme aracı geliştirmede öğretmenlerimize rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Ölçme araçları, öğrencilerde kazanıma ait genel beceriler ile derse özgü becerilerin hem geliştirilmesine hem de ölçülmesine olanak sağlayacak şekilde oluşturulmuştur. Örneğin bir performans görevinde içeriğine bağlı olacak şekilde *bilgi okuryazarlığı, iletişim, iş birliği, yaratıcı düşünme ve inovasyon, problem çözme ve eleştirel düşünme* gibi kazanıma ait genel beceriler ile *bilimsel süreç becerileri ve akıl yürütme* gibi derse özgü becerilerin ölçülmesi ve geliştirilmesi amaçlanmıştır.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEKLERİNİN YAPISI

3. SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEKLERİNİN YAPISI

Hazırlanan rehber kitaplarda sınıf içi değerlendirme örnekleri iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, öğretmen sayfasıdır ve sınıf içi değerlendirme örneğinin nasıl kullanılması ile puanlanması gerektiği konularında öğretmene rehberlik etmektedir. İkinci bölüm ise öğrenci sayfasıdır ve öğrencilere verilmek üzere hazırlanmış sınıf içi değerlendirme örneğini içermektedir. Bu sınıf içi değerlendirme örnekleri, örneğin yönergesi ve değerlendirilmesinde kullanılacak puanlama araçlarından oluşmaktadır.

I. BÖLÜM - ÖĞRETMEN SAYFASI

Bu görselin bulunduğu sayfalar ölçme aracıyla ilgili öğretmene bilgi vermektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

Kazanımın bilişsel düzeyi Bloom Taksonomisi esas alınarak belirlenmiştir. Bazı örneklerde bilişsel düzey belirlemede kazanımın açıklaması esas alınmıştır.

Önerilen süre tahmini olarak verilmiştir. Öğrencilerin düzeyine ve sınıf ortamına göre bu süre öğretmen tarafından azaltılabilir veya artırılabilir.

Kazanımı ölçmek için kullanılan ölçme aracını göstermektedir.

Bu bölümde kullanılan ölçme aracında değerlendirimin nasıl yapılması gerektiği gösterilmektedir.

Bu bölümde öğrencilere verilebilecek geri bildirim örnekleri gösterilmektedir. Öğrencilerin performanslarına bağlı olarak öğrenci bazlı farklı geri bildirimler verilebilir.

DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Şiir
KONU	Nazım Biçimleri
KAZANIM	A.1. 4. Şiirin nazım biçimini ve nazım türünü tespit eder.
Kazanım Açıklaması	a. Şiirin nazım biçimi belirlenirken nazım birimi, kafiye düzeni, ölçü gibi şekil özelliklerinin; nazım türü belirlenirken içeriğin (konu, tema vb.) esas alındığı vurgulanır.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Anlama
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	Yapılandırılmış Grid
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin "Nazım Biçimleri"ne ait kavramları içeren yapılandırılmış griddaki kutucuk numaralarını kullanarak "Nazım Biçimleri" ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru Cevaplar: I. 1, 3, 4, 5, 7 ve 9 II. 2, 6 ve 8 III. 3 ve 4 IV. 2, 6 ve 8 V. 1, 5, 7 ve 9 VI. 2 ve 6 Örnek 1: Öğrenci I. soru için "1, 3, 4, 5, 7 ve 9" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2 = Toplam doğru kutucuk sayısı, C3 = Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4 = Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre C1 = 6, C2 = 6, C3 = 0, C4 = 3 Formül: $(C1:C2) - (C3:C4) = 6/6 - 0/6 = 1$ olacaktır. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. $(2) \cdot 5 = 10$ puan Örnek 2: Öğrenci II. soru için "2 ve 5" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 1, C2 = 3, C3 = 1 ve C4 = 6 Formül: $(C1:C2) - (C3:C4) = 1/3 - 1/6 = 0,17$ olacaktır. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 5,85 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. $(1,17) \cdot 5 = 5,85$ puan
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin "Nazım Biçimleri" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin "Nazım Biçimleri" konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanlışlıklarını gidermesi önerilir.

II. BÖLÜM - ÖĞRENCİ SAYFASI

Bu görselin bulunduğu sayfalar ölçme aracının uygulanacağı öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak öğrencilere verilecektir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
NAZIM BİÇİMLERİ

Aşağıda “Nazım Biçimleri” konusuyla ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gride, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 60'tır.

Semai	Gazel	Türkü
1	2	3
Mânî	Koşuk	Kaside
4	5	6
Koşma	Şarkı	Varsağı
7	8	9

I. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi hece ölçüsüyle yazılır?

II. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi aruz ölçüsüyle yazılır?

III. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi anonim halk edebiyatına örnek verilebilir?

IV. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi divan edebiyatına örnek verilebilir?

V. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi âşık tarzı halk edebiyatına örnek verilebilir?

VI. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi beyit nazım birimi ile yazılır?

10.

SINIF

Seçilen Kazanımlar ve Geliştirilen Ölçme Araçları

KAZANIM	ÖLÇME ARACI	
A.1. 4. Şiirin nazım biçimini ve nazım türünü tespit eder.	Çalışma Kâğıdı	26
	Kelime İlişkilendirme Testi	32
	Yapılandırılmış Grid	34
A.1. 11. Türün/biçimin ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.	Çalışma Kâğıdı	36
	Kelime İlişkilendirme Testi	39
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	41
A.2. 16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.	Çalışma Kâğıdı	43
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	47
	Yapılandırılmış Grid	49
A.3. 2. Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönemle ilişkisini belirler.	Kavram Haritası	51
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	53
	Yapılandırılmış Grid	55
A.4. 14. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.	Kavram Haritası	57
	Performans Görevi	60
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	64
B.1. Farklı türlerde metinler yazar.	Performans Görevi	66
	Portfolyo	70
	Proje	81

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEKLERİ

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI																																
SINIF	10																																
ÖĞRENME ALANI	Şiir																																
KONU	Nazım Biçimleri ve Nazım Türleri																																
KAZANIM	A.1. 4. Şiirin nazım biçimini ve nazım türünü tespit eder.																																
Kazanım Açıklaması	a. Şiirin nazım biçimi belirlenirken nazım birimi, kafiye düzeni, ölçü gibi şekil özelliklerinin; nazım türü belirlenirken içeriğin (konu, tema vb.) esas alındığı vurgulanır.																																
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Anlama																																
ÖNERİLEN SÜRE	30 Dakika																																
ÖLÇME ARACI	Çalışma Kâğıdı																																
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden “Nazım Biçimleri ve Nazım Türleri” ile ilgili olarak 1. Tabloda verilen nazım biçimlerinin ait olduğu geleneği belirtmesi, 2. Tabloda verilen nazım türlerinin temasını belirtmesi, 3. Tabloda verilen nazım biçimlerinin ölçüsü ve nazım birimini belirtmesi, 4. Verilen kaside türlerinin konularına göre eşleştirmesi, 5. Nazım biçimleri ile ilgili verilen yargıları Doğru (D) ya da Yanlış (Y) olarak belirtmesi beklenmektedir.																																
DEĞERLENDİRME	1. <table><tr><th>NAZIM BİÇİMİ</th><th>AİT OLDUĞU GELENEK</th><th>NAZIM BİÇİMİ</th><th>AİT OLDUĞU GELENEK</th></tr><tr><td>Kaside</td><td>Divan edebiyatı</td><td>İlahi</td><td>Dinî-tasavvufi halk edebiyatı</td></tr><tr><td>Koşma</td><td>Âşık tarzı halk edebiyatı</td><td>Gazel</td><td>Divan edebiyatı</td></tr><tr><td>Türkü</td><td>Anonim halk edebiyatı</td><td>Varsağı</td><td>Âşık tarzı halk edebiyatı</td></tr><tr><td>Mâni</td><td>Anonim halk edebiyatı</td><td>Sagu</td><td>İslamiyet öncesi Türk edebiyatı</td></tr></table> Tabloda doğru yerleştirilmiş her doğru gelenek için 1 puan verilir. 8 · 1 = 8 puan 2. <table><tr><th>NAZIM TÜRÜ</th><th>TEMA</th></tr><tr><td>Güzelleme</td><td>Aşk, sevgi, doğa, insan ve hayvan güzellikleri</td></tr><tr><td>Koçaklama</td><td>Yiğitlik, kahramanlık, savaş</td></tr><tr><td>Taşlama</td><td>Bir kişiyi veya toplumu eleştiri</td></tr><tr><td>Ağıt</td><td>Bir kişinin ölümü üzerine duyulan üzüntü</td></tr></table> Tabloda doğru yerleştirilmiş her tema için 1 puan verilir. 4 · 1 = 4 puan			NAZIM BİÇİMİ	AİT OLDUĞU GELENEK	NAZIM BİÇİMİ	AİT OLDUĞU GELENEK	Kaside	Divan edebiyatı	İlahi	Dinî-tasavvufi halk edebiyatı	Koşma	Âşık tarzı halk edebiyatı	Gazel	Divan edebiyatı	Türkü	Anonim halk edebiyatı	Varsağı	Âşık tarzı halk edebiyatı	Mâni	Anonim halk edebiyatı	Sagu	İslamiyet öncesi Türk edebiyatı	NAZIM TÜRÜ	TEMA	Güzelleme	Aşk, sevgi, doğa, insan ve hayvan güzellikleri	Koçaklama	Yiğitlik, kahramanlık, savaş	Taşlama	Bir kişiyi veya toplumu eleştiri	Ağıt	Bir kişinin ölümü üzerine duyulan üzüntü
NAZIM BİÇİMİ	AİT OLDUĞU GELENEK	NAZIM BİÇİMİ	AİT OLDUĞU GELENEK																														
Kaside	Divan edebiyatı	İlahi	Dinî-tasavvufi halk edebiyatı																														
Koşma	Âşık tarzı halk edebiyatı	Gazel	Divan edebiyatı																														
Türkü	Anonim halk edebiyatı	Varsağı	Âşık tarzı halk edebiyatı																														
Mâni	Anonim halk edebiyatı	Sagu	İslamiyet öncesi Türk edebiyatı																														
NAZIM TÜRÜ	TEMA																																
Güzelleme	Aşk, sevgi, doğa, insan ve hayvan güzellikleri																																
Koçaklama	Yiğitlik, kahramanlık, savaş																																
Taşlama	Bir kişiyi veya toplumu eleştiri																																
Ağıt	Bir kişinin ölümü üzerine duyulan üzüntü																																

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1



3.

NAZIM BİÇİMİ	ÖLÇÜSÜ	NAZIM BİRİMİ
Gazel	Aruz	Beyit
Semai	Hece	Dörtlük
Koşma	Hece	Dörtlük
Sagu	Hece	Dörtlük
Şarkı	Aruz	Dörtlük
Koşuk	Hece	Dörtlük
Kaside	Aruz	Beyit

DEĞERLENDİRME

Tabloda doğru yerleştirilmiş ölçü için 1 puan verilir.

$7 \cdot 1 = 7$ puan verilir. Tabloda doğru yerleştirilmiş her nazım birimi için 1 puan verilir. $7 \cdot 1 = 7$ puan verilir. Ölçü ve nazım birimi $7+7=14$ puandır.

4.

1. Tevhit: Allah'ın birliğini anlatır. (C)

2. Münacat: Allah'a yalvarıp yakarmak için yazılır. (A)

3. Methiye: Devlet büyüklerini övmek için yazılır. (G)

4. Naat: Hz. Peygamber veya dört halifeyi övmek için yazılır. (E)

5. Mersiye: Ölen bir kişinin ardından duyulan üzüntüyü dile getirmek için yazılır. (Ç)

6. Cülusiye: Padişahların tahta çıkışları sebebiyle yazılır. (B)

7. Hicviye: Bir kişiyi eleştirmek için yazılır. (F)

8. İydiyye: Bayramda sunulmak üzere yazılır. (D)

Verilen kaside türlerinin konularına göre eşleştirilmesinde her doğru cevap 1 puandır.

$8 \cdot 1 = 8$ puandır.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1



	5.		
	YARGI	D	Y
	Fahriye, kasidede şairin kendisini ve sanatını övdüğü bölümdür.	x	
	Gazelin en güzel beytine yek ahenk gazel denir.		x
	Güzelleme; yiğitlik, kahramanlık, savaş gibi konuları işleyen koşmalardır.		x
	Türkü, ezgiyle (müzikle) söylenen anonim halk edebiyatı nazım şeklidir.	x	
	Dört veya beşten fazla mısra ile kurulan mânilere "ye-dekli mâni" veya "artık mâni" denilmektedir.	x	
	İlahi; Mevlevilerde "nefes", Bektaşilerde "ayin adıyla anılır."		x
	Sagu, bir kimsenin ölümünden sonra yapılan ve "yuğ" adı verilen dinsel yas törenlerinde söylenen şiirlerdir.	x	
	Nazım biçimleri ve nazım türleriyle ilgili verilen yargılarla ilgili Doğru (D) ya da Yanlış (Y) olarak cevaplarda doğru verilen her doğru cevap 1 puandır. 7 · 1 = 7 puandır. Öğrencinin çalışma kâğıdından en yüksek alacağı puan 41'dir.		
GERİ BİLDİRİM	Çalışma kâğıdındaki etkinlikleri yanlış cevaplayan öğrencilerin "Nazım Biçimleri ve Nazım Türleri" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda etkinliklere yanlış cevaplar verilmiş ise öğretmenin "Nazım Biçimleri ve Nazım Türleri" konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanlışlarını gidermesi önerilir.		

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1



ÇALIŞMA KÂĞIDI
NAZIM BİÇİMLERİ VE NAZIM TÜRLERİ

1. Tabloda verilen nazım biçimlerinin ait olduğu geleneği belirtiniz. Her doğru cevap 1 puandır.
8 · 1 = 8 puan

NAZIM BİÇİMİ	AİT OLDUĞU GELENEK	NAZIM BİÇİMİ	AİT OLDUĞU GELENEK
Kaside		İlahi	
Koşma		Gazel	
Türkü		Varsağı	
Mânî		Sagu	

2. Tabloda verilen nazım türlerinin temasını belirtiniz. Her doğru cevap 1 puandır.
4 · 1 = 4 puan

NAZIM TÜRÜ	TEMA
Güzelleme	
Koçaklama	
Taşlama	
Ağıt	

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1



3. Tabloda verilen nazım biçimlerinin ölçüsü ve nazım birimini belirtiniz. Her doğru cevap 1 puandır.
14 · 1=14 puan

NAZIM BİÇİMİ	ÖLÇÜSÜ	NAZIM BİRİMİ
Gazel		
Semai		
Koşma		
Sagu		
Şarkı		
Koşuk		
Kaside		

4. Verilen kaside türlerini konularına göre eşleştiriniz. Her doğru cevap 1 puandır.
8 · 1 = 8 puan

1. Tevhid	A. Allah'a yalvarıp yakarmak için yazılır.
2. Münacat	B. Padişahların tahta çıkışları sebebiyle yazılır.
3. Methiye	C. Allah'ın birliğini anlatır.
4. Naat	Ç. Ölen bir kişinin ardından duyulan üzüntüyü dile getirmek için yazılır.
5. Mersiye	D. Bayramda sunulmak üzere yazılır.
6. Cülusiye	E. Hz. Peygamber veya dört halifeyi övmek için yazılır.
7. Hicviye	F. Bir kişiyi eleştirmek için yazılır.
8. İydiyye	G. Devlet büyüklerini övmek için yazılır.
9. Bahariyye	

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1



5. Tabloda verilen nazım biçimleri ve nazım türleri ile ilgili yargıları Doğru (D) ya da Yanlış (Y) olarak belirtiniz.
Her doğru cevap 1 puandır.
7 · 1=7 puan

YARGI	D	Y
Fahriye, kasidede şairin kendisini ve sanatını övdüğü bölümdür.		
Gazelin en güzel beytine yek ahenk gazel denir.		
Güzelleme; yiğitlik, kahramanlık, savaş gibi konuları işleyen koş- malardır.		
Türkü, ezgiyle (müzikle) söylenen anonim halk edebiyatı nazım şeklidir.		
Dört veya beşten fazla mısra ile kurulan mânilere "yedekli mâni" veya "artık mâni" denilmektedir.		
İlahi; Mevlevilerde "nefes", Bektaşilerde "ayin adıyla anılır."		
Sagu, bir kimsenin ölümünden sonra yapılan ve "yuğ" adı verilen dinsel yas törenlerinde söylenen şiirlerdir.		

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Şiir
KONU	Nazım Türleri
KAZANIM	A.1. 4. Şiirin nazım biçimini ve nazım türünü tespit eder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Anlama
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	Kelime İlişkilendirme Testi
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin nazım türleri ile ilgili zihninde çağrışım yapan kelime veya kavramları yazması, yazdığı bu kavram veya kelimeleri, nazım türleri ifadesini kullanarak anlamlı cümleler kurması beklenir.
DEĞERLENDİRME	I. Bölüm: Öğrenciye nazım türleri ile ilişkilendirdiği her bir kelime veya kavram için 1 puan verilir. II. Bölüm: Öğrencinin yazdığı her anlamlı cümle için 2 puan verilir.
GERİ BİLDİRİM	Bu ölçme aracının konu işlenmeden önce öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması durumunda, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi ve öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre planlanması önerilir. Bu ölçme aracının konu işlendikten sonra kullanılması durumunda; değerlendirme sonunda yeterli sayıda kelime yazamayan, anlamlı cümle kuramayan öğrencilerin nazım biçimleri konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıf genelinde öğrenme eksikliğinin gözlemlenmesi durumunda öğretmen tarafından konunun tekrar edilmesi ve tespit edilen kavram yanlışlarının giderilmesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2



KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
NAZIM TÜRLERİ

I. Bölüm

Aşağıya "Nazım Türleri" ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri / kavramları 1 dakika içinde yazınız.

"NAZIM TÜRLERİ" kavramı ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilecektir.

NAZIM TÜRLERİ	<i>tema</i>
NAZIM TÜRLERİ	
NAZIM TÜRLERİ	
NAZIM TÜRLERİ	
NAZIM TÜRLERİ	
NAZIM TÜRLERİ	
NAZIM TÜRLERİ	
NAZIM TÜRLERİ	
NAZIM TÜRLERİ	
NAZIM TÜRLERİ	

II. Bölüm

I. Bölüm'de verdiğiniz cevaplar ile "Nazım Türleri" ifadesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız.

Her anlamlı cümle için 2 puan verilecektir.

1. CÜMLE: *Tema, nazım türlerinin belirlenmesinde önemlidir.*
2. CÜMLE:
3. CÜMLE:
4. CÜMLE:
5. CÜMLE:
6. CÜMLE:
7. CÜMLE:
8. CÜMLE:
9. CÜMLE:
10. CÜMLE:

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Şiir
KONU	Nazım Biçimleri
KAZANIM	A.1. 4. Şiirin nazım biçimini ve nazım türünü tespit eder.
Kazanım Açıklaması	a. Şiirin nazım biçimi belirlenirken nazım birimi, kafiye düzeni, ölçü gibi şekil özelliklerinin; nazım türü belirlenirken içeriğin (konu, tema vb.) esas alındığı vurgulanır.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Anlama
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	Yapılandırılmış Grid
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin “Nazım Biçimleri”ne ait kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak “Nazım Biçimleri” ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru Cevaplar: I. 1, 3, 4, 5, 7 ve 9 II. 2, 6 ve 8 III. 3 ve 4 IV. 2, 6 ve 8 V. 1, 5, 7 ve 9 VI. 2 ve 6 Örnek 1: Öğrenci I. soru için “1, 3, 4, 5, 7 ve 9” cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3 = Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4 = Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre C1 = 6, C2 = 6, C3 = 0, C4 = 3 Formül: $(C1:C2) - (C3:C4) = 6/6 - 0/6 = 1$ olacaktır. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. $(2) \cdot 5 = 10$ puan Örnek 2: Öğrenci II. soru için “2 ve 5” cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 1, C2 = 3, C3 = 1 ve C4 = 6 Formül: $(C1:C2) - (C3:C4) = 1/3 - 1/6 = 0,17$ olacaktır. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 5,85 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. $(1,17) \cdot 5 = 5,85$ puan
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin “Nazım Biçimleri” konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin “Nazım Biçimleri” konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanlışlarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
NAZIM BİÇİMLERİ

Aşağıda “Nazım Biçimleri” konusuyla ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gride, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 60'tır.

Semai 1	Gazel 2	Türkü 3
Mânî 4	Koşuk 5	Kaside 6
Koşma 7	Şarkı 8	Varsağı 9

I. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi hece ölçüsüyle yazılır?

II. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi aruz ölçüsüyle yazılır?

III. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi anonim halk edebiyatına örnek verilebilir?

IV. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi divan edebiyatına örnek verilebilir?

V. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi âşık tarzı halk edebiyatına örnek verilebilir?

VI. Kutucukların hangisindeki / hangilerindeki nazım biçimi beyit nazım birimi ile yazılır?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI																											
SINIF	10																											
ÖĞRENME ALANI	Şiir																											
KONU	Divan Edebiyatı Şairleri																											
KAZANIM	A.1. 11. Türün/biçimin ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.																											
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Hatırlama																											
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika																											
ÖLÇME ARACI	Çalışma Kâğıdı																											
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden halk ve divan şairlerinin adlarıyla eserlerini doğru bir şekilde eşleştirmeleri, halk ve divan şairleriyle ilgili kısa cevaplı soruları yanıtlamaları beklenir.																											
DEĞERLENDİRME	Doğru verilen her cevap 1 puandır. 1. soruda divan şairlerinden olan a. maddesindeki Hoca Dehhanî eseri ile “Selçuklu Şehnâmesi” örnek olarak eşleştirilmiştir. Bu şekilde oluşturulan her doğru eşleştirme 1 puan değerindedir. <table><tr><td>a. Hoca Dehhanî</td><td>(a) Selçuklu Şehnâmesi</td></tr><tr><td>b. Bâkî</td><td>(ç) Hüsn ü Aşk</td></tr><tr><td>c. Gülşehrî</td><td>(d) Hayriyye</td></tr><tr><td>ç. Şeyh Gâlip</td><td>(b) Kanuni Mersiyesi</td></tr><tr><td>d. Nâbî</td><td>(e) Rind ü Zahid</td></tr><tr><td>e. Fuzûlî</td><td>(c) Mantıku't Tayr</td></tr></table> 5 eşleştirme $5 \cdot 1$ puan = 5 puan 2. soru: Her doğru eşleştirme 1 puan değerindedir. <table><tr><td>a. Yunus Emre</td><td>(a) Risaletü'n Nushiyye</td></tr><tr><td>b. Kaygusuz Abdal</td><td>(ç) Genç Osman Destanı</td></tr><tr><td>c. Süleyman Çelebi</td><td>(c) Vesiletü'n Necat</td></tr><tr><td>ç. Kayıkçı Kul Mustafa</td><td>(d) Atasözleri Destanı</td></tr><tr><td>d. Levnî</td><td>(b) Budalanâme</td></tr></table> 5 eşleştirme $5 \cdot 1 = 5$ puan 3. soru: Her doğru cevap 1 puan <table><tr><td>a. Nâbî</td></tr><tr><td>b. Nedim</td></tr><tr><td>c. Âşık Ömer</td></tr><tr><td>ç. Köroğlu</td></tr><tr><td>d. Pir Sultan Abdal</td></tr></table> $5 \cdot 1 = 5$ puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 15'tir.	a. Hoca Dehhanî	(a) Selçuklu Şehnâmesi	b. Bâkî	(ç) Hüsn ü Aşk	c. Gülşehrî	(d) Hayriyye	ç. Şeyh Gâlip	(b) Kanuni Mersiyesi	d. Nâbî	(e) Rind ü Zahid	e. Fuzûlî	(c) Mantıku't Tayr	a. Yunus Emre	(a) Risaletü'n Nushiyye	b. Kaygusuz Abdal	(ç) Genç Osman Destanı	c. Süleyman Çelebi	(c) Vesiletü'n Necat	ç. Kayıkçı Kul Mustafa	(d) Atasözleri Destanı	d. Levnî	(b) Budalanâme	a. Nâbî	b. Nedim	c. Âşık Ömer	ç. Köroğlu	d. Pir Sultan Abdal
a. Hoca Dehhanî	(a) Selçuklu Şehnâmesi																											
b. Bâkî	(ç) Hüsn ü Aşk																											
c. Gülşehrî	(d) Hayriyye																											
ç. Şeyh Gâlip	(b) Kanuni Mersiyesi																											
d. Nâbî	(e) Rind ü Zahid																											
e. Fuzûlî	(c) Mantıku't Tayr																											
a. Yunus Emre	(a) Risaletü'n Nushiyye																											
b. Kaygusuz Abdal	(ç) Genç Osman Destanı																											
c. Süleyman Çelebi	(c) Vesiletü'n Necat																											
ç. Kayıkçı Kul Mustafa	(d) Atasözleri Destanı																											
d. Levnî	(b) Budalanâme																											
a. Nâbî																												
b. Nedim																												
c. Âşık Ömer																												
ç. Köroğlu																												
d. Pir Sultan Abdal																												

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4



GERİ BİLDİRİM	1. soruda öğrencilerin yaptığı eşleştirmelere göre “Divan Şairlerinin Eserleri” konusunun tekrar edilmesi ve öğrencilere de bu konuyu tekrar çalışmaları önerilir. 2. soruda öğrencilerin yaptığı eşleştirmelere göre “Halk Şairlerinin Eserleri” konusunun tekrar edilmesi ve öğrencilere de bu konuyu tekrar çalışmaları önerilir. 3. soruda öğrencilerin verdiği cevaplara göre “Divan ve Halk Şairlerinin Edebî Kişilikleri” konusunun tekrar edilmesi ve öğrencilere de bu konuyu tekrar çalışmaları önerilir.
----------------------	--

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4



ÇALIŞMA KÂĞIDI
DİVAN EDEBİYATI ŞAİRLERİ

SORULAR

1. Aşağıda verilen divan şairleriyle eser adlarını eşleştiriniz.

- | | |
|-----------------|---------------------------------|
| a. Hoca Dehhanî | (a) <i>Selçuklu Şehnâmesi</i> |
| b. Bâkî | (ç) <i>Hüsn ü Aşk</i> |
| c. Gülşehrî | (d) <i>Hayriyye</i> |
| ç. Şeyh Gâlip | (b) <i>Kanuni Mersiyesi</i> |
| d. Nâbî | (e) <i>Rind ü Zahid</i> |
| e. Fuzûlî | (c) <i>Mantıku't Tayr</i> |

2. Aşağıda verilen halk şairleriyle eser adlarını eşleştiriniz.

- | | |
|------------------------|----------------------------------|
| a. Yunus Emre | (a) <i>Risaletü'n Nushiyye</i> |
| b. Kaygusuz Abdal | (ç) <i>Genç Osman Destanı</i> |
| c. Süleyman Çelebi | (c) <i>Vesiletü'n Necat</i> |
| ç. Kayıkçı Kul Mustafa | (d) <i>Atasözleri Destanı</i> |
| d. Levnî | (b) <i>Budalanâme</i> |

3. Aşağıdaki kısa cevaplı soruları cevaplayınız.

- Hikemî şiir ekolünün kurucusu kimdir?
- Mahallîleşme akımının en güçlü temsilcisi şairin adı nedir?
- Şiirlerinde "Adlî" mahlasını da kullanan halk şairi kimdir?
- Koçaklamalarıyla tanınan 16. yy. halk şairi kimdir?
- Hem tasavvufi hem de âşık tarzı halk şiirleri söyleyen, sadece hece ölçüsünü kullanmış 16. yy. şairinin adı nedir?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Şiir
KONU	Divan Edebiyatı Şairleri
KAZANIM	A.1. 11. Türün/biçimin ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Hatırlama
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	Kelime İlişkilendirme Testi
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin Fuzûlî ile ilgili zihninde çağrışım yapan kelime veya kavramları yazması, yazdığı bu kavram veya kelimeleri Fuzûlî ile kullanarak anlamlı cümleler kurması beklenir.
DEĞERLENDİRME	I. Bölüm: Öğrencinin “Fuzûlî” ile ilişkili yazdığı her bir kelime veya kavram için 1 puan verilir. II. Bölüm: Öğrencinin yazdığı her anlamlı cümle için 2 puan verilir.
GERİ BİLDİRİM	Bu ölçme aracının konu işlenmeden önce öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması durumunda, Değerlendirme sonunda yeterli sayıda kelime yazamayan, anlamlı cümle kuramayan öğrencilerin “Fuzûlî” konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıf genelinde öğrenme eksikliğinin gözlemlenmesi durumunda öğretmen tarafından konunun tekrar edilmesi ve tespit edilen kavram yanlışlarının giderilmesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5



KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
FUZÛLÎ

I. Bölüm

Aşağıya "Fuzûlî" ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri / kavramları 1 dakika içinde yazınız.

"FUZÛLÎ" kavramı ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilecektir.

FUZÛLÎ	<i>divan edebiyatı</i>
FUZÛLÎ	
FUZÛLÎ	
FUZÛLÎ	
FUZÛLÎ	
FUZÛLÎ	
FUZÛLÎ	
FUZÛLÎ	
FUZÛLÎ	
FUZÛLÎ	

II. Bölüm

I. Bölüm'de verdiğiniz cevaplar ile "Fuzûlî" ifadesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız.

Her anlamlı cümle için 2 puan verilecektir.

1. CÜMLE: *Fuzûlî divan edebiyatı şairlerinden biridir.*
2. CÜMLE:
3. CÜMLE:
4. CÜMLE:
5. CÜMLE:
6. CÜMLE:
7. CÜMLE:
8. CÜMLE:
9. CÜMLE:
10. CÜMLE:

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Şiir
KONU	Divan Edebiyatı Şairleri
KAZANIM	A.1. 11. Türün/biçimin ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Hatırlama
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin “Tasavvufi Halk Edebiyatı Şairleri ve Onların Eserleri” ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 2. çıkışa ulaşması gerekmektedir. Örnek 1: 2. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. Örnek 2: 4. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin “Tasavvufi Halk Edebiyatı Şairleri ve Onların Eserleri” konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde “Tasavvufi Halk Edebiyatı Şairleri ve Onların Eserleri” konusu ile ilgili meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6

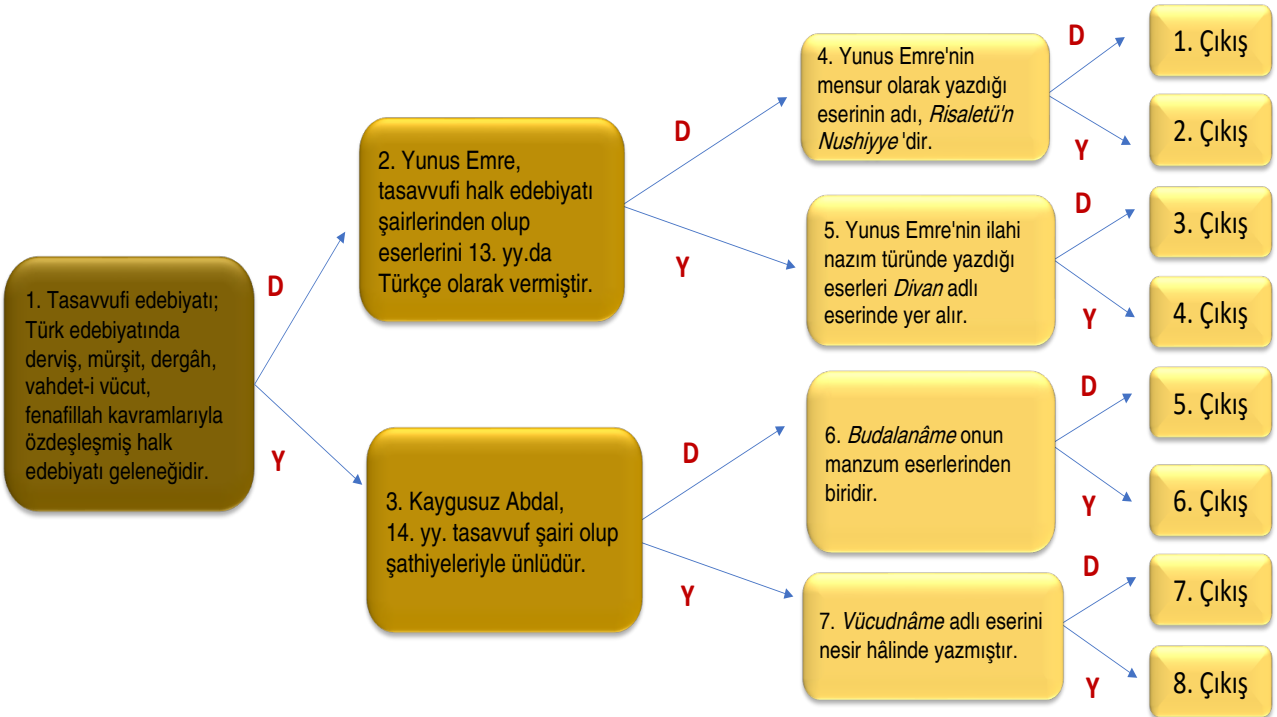


TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
TASAVVUFİ HALK EDEBİYATI ŞAİRLERİ VE ONLARIN ESERLERİ

Aşağıda “Tasavvufi Halk Edebiyatı Şairleri ve Onların Eserleri” ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermelerin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3’tür.



SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI				
SINIF	10				
ÖĞRENME ALANI	Roman				
KONU	Cümle Türleri				
KAZANIM	A.2. 16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.				
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Uygulama				
ÖNERİLEN SÜRE	20 Dakika				
ÖLÇME ARACI	Çalışma Kâğıdı				
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden tabloda ve açık uçlu soruda verilen cümlelerin türünü bulup işaretlemesi ve yazması beklenmektedir.				
DEĞERLENDİRME	1. Tabloda verilen cümlelerin yapısına göre türlerini bulup tabloyu işaretleyiniz. Her doğru cevap 1 puandır.				
	CÜMLE	BASİT CÜMLE	BİRLEŞİK CÜMLE	SIRALI CÜMLE	BAĞLI CÜMLE
	Sevdiği sokaklardan geçerek yürüyüş yapmak iyi geliyordu ona.		x		
	Uzun kış gecelerinde yanan sobanın sıcaklığını ve o günlerin samimiyetini hatırladı, derin bir iç çekti.			x	
	Yönetmenin son filminde ele aldığı öyküyü farklı bakış açılarıyla anlattığını görüyoruz.		x		
	Yüz yüze muhabbetten uzak olmak yalnız hissettiriyordu ona ama buna artık alışmıştı.				x
	Yazdığı şiir ve hikâyelerine teknik açıdan olumsuz eleştiriler yapılmıştı.		x		
	Sanat yaşamındaki ilk dönemlerine bakarsak şairin katettiği yolu daha iyi görebiliriz.		x		
	Doğa ile iç içe yaşama fikri ona heyecan vermiş, bu fikre sıkı sıkıya sarılmıştı.			x	
	Mizahın genel olarak gülme duygusu uyandırdığı bilinmekle birlikte bütün gülmelerin mizahla bağlantılı olduğu söylenemez.		x		
	Hissiyatlı bir şarkı gibiydi hayat onun için.	x			
	Uzun zamandır düşlediği hayallerine kavuşmuştu fakat bu hayaller onun umduğu gibi çıkmadı.				x

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7



DEĞERLENDİRME

2. Aşağıdaki cümlelerin istenen özelliklerini yazınız. Her doğru cevap 1 puandır.

Dönüp baktı ardına bir kez daha acaba özler miyim bu şehri diye düşünerek.	Yapısına göre	Birleşik
	Yükleminin yerine göre	Devrik
	Yükleminin türüne göre	Fiil
	Anlamına göre	Olumlu
	Yapısına göre	Sıralı
Bahar; bütün neşesini getirmişti yanında; bu neşe ile şarkılar söylüyorduk hepimiz.	Yükleminin yerine göre	Devrik
	Yükleminin türüne göre	Fiil
	Anlamına göre	Olumlu
Yazar, dağınık üslubu ve özensiz anlatımı ile okuyucuların beğenisini kazanamadı.	Yapısına göre	Basit
	Yükleminin yerine göre	Kurallı
	Yükleminin türüne göre	Fiil
	Anlamına göre	Olumsuz
Romanı için yıllardır itinayla tuttuğu notlarını düzenledi ve her zorlukta yanında olan arkadaşına emanet etti.	Yapısına göre	Bağlı
	Yükleminin yerine göre	Kurallı
	Yükleminin türüne göre	Fiil
	Anlamına göre	Olumlu
Yazı, dilin sesini kaydeden bir vasıta olarak dilin bir parçasıdır.	Yapısına göre	Birleşik
	Yükleminin yerine göre	Kurallı
	Yükleminin türüne göre	İsim
	Anlamına göre	Olumlu

GERİ BİLDİRİM

Çalışma kâğıdındaki etkinlikleri yanlış cevaplayan öğrencilerin “Cümle Türleri” konusunu tekrar çalışmaları önerilir.

Sınıfın çoğunluğu tarafından etkinliklere yanlış cevaplar verilmiş ise öğretmenin “Cümle Türleri” konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanlışlarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7



ÇALIŞMA KÂĞIDI
CÜMLE TÜRLERİ
SORULAR

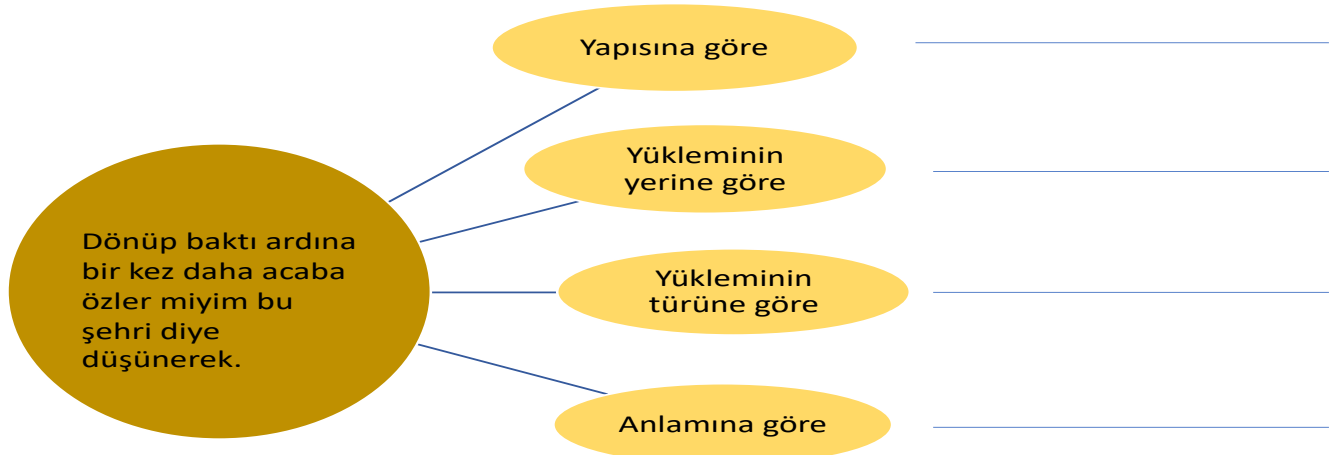
1. Tabloda verilen cümlelerin yapısına göre türlerini bulup tabloyu işaretleyiniz.

Her doğru cevap 1 puandır.

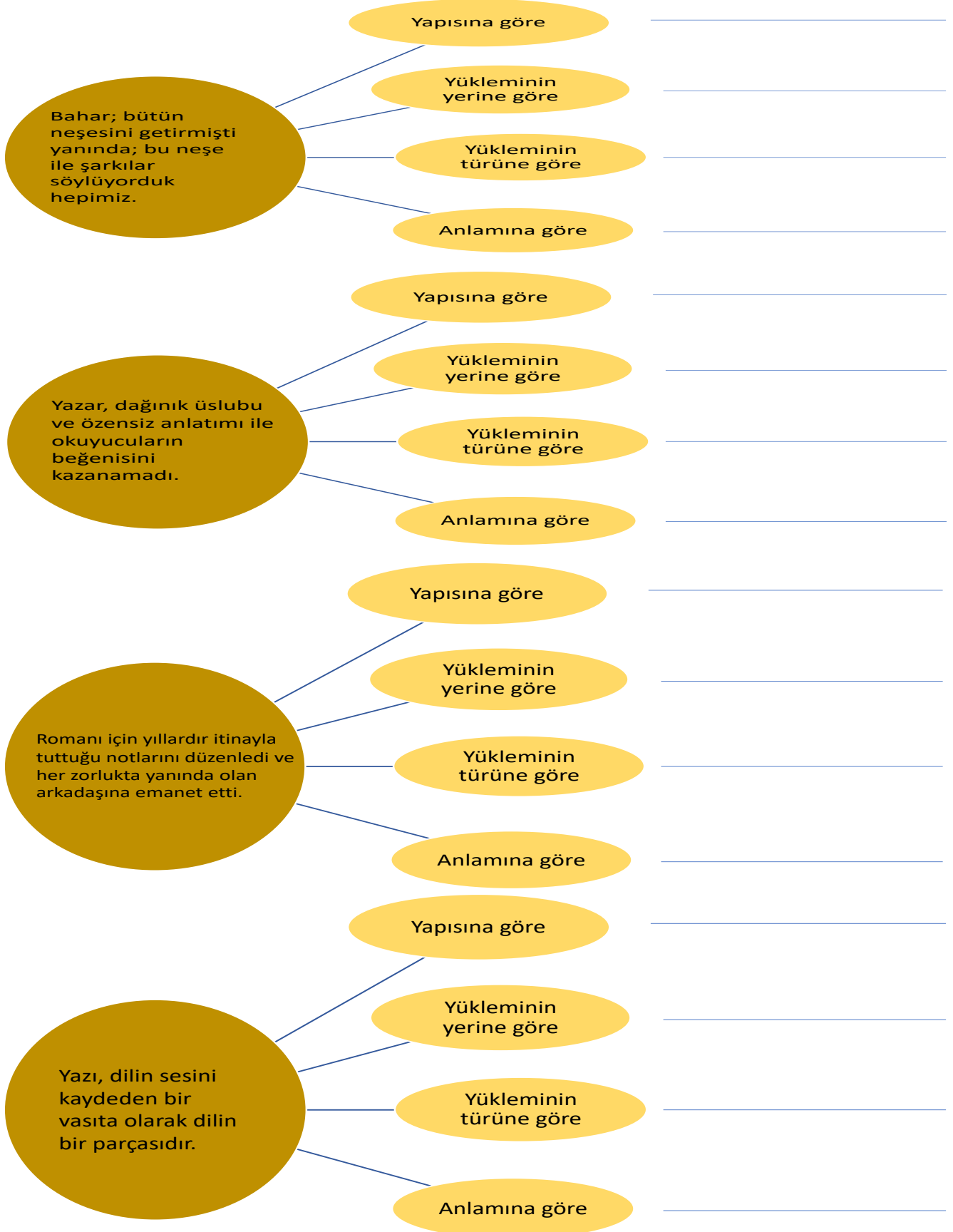
CÜMLE	BASİT CÜMLE	BİRLEŞİK CÜMLE	SIRALI CÜMLE	BAĞLI CÜMLE
Sevdiği sokaklardan geçerek yürüyüş yapmak iyi geliyordu ona.				
Uzun kış gecelerinde yanan sobanın sıcaklığını ve o günlerin samimiyetini hatırladı, derin bir iç çekti.				
Yönetmenin son filminde ele aldığı öyküyü farklı bakış açılarıyla anlattığını görüyoruz.				
Yüz yüze muhabbetten uzak olmak yalnız hissettiriyordu ona ama buna artık alışmıştı.				
Yazdığı şiir ve hikâyelerine teknik açıdan olumsuz eleştiriler yapılmıştı.				
Sanat yaşamındaki ilk dönemlerine bakarsak şairin katettiği yolu daha iyi görebiliriz.				
Doğa ile iç içe yaşama fikri ona heyecan vermiş, bu fikre sıkı sıkıya sarılmıştı.				
Mizahın genel olarak gülme duygusu uyandırdığı bilinmekle birlikte bütün gülmelerin mizahla bağlantılı olduğu söylenemez.				
Hissiyatlı bir şarkı gibiydi hayat onun için.				
Uzun zamandır düşlediği hayallerine kavuşmuştu fakat bu hayaller onun umduğu gibi çıkmadı.				

2. Aşağıdaki cümlelerin istenen özelliklerini yazınız.

Her doğru cevap 1 puandır.



SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7



Bu çalışma sonunda öğrencinin alabileceği en yüksek puan 30 puandır.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Roman
KONU	Cümle Türleri
KAZANIM	A.2. 16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Uygulama
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin “Cümle Türleri” ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 3. çıkışa ulaşması gerekmektedir. Örnek 1: 2. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu öğrenci 3 puan almıştır. Örnek 2: 1. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu öğrenci 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin “Cümle Türleri” konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde “Cümle Türleri” konusu ile ilgili meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanlışları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

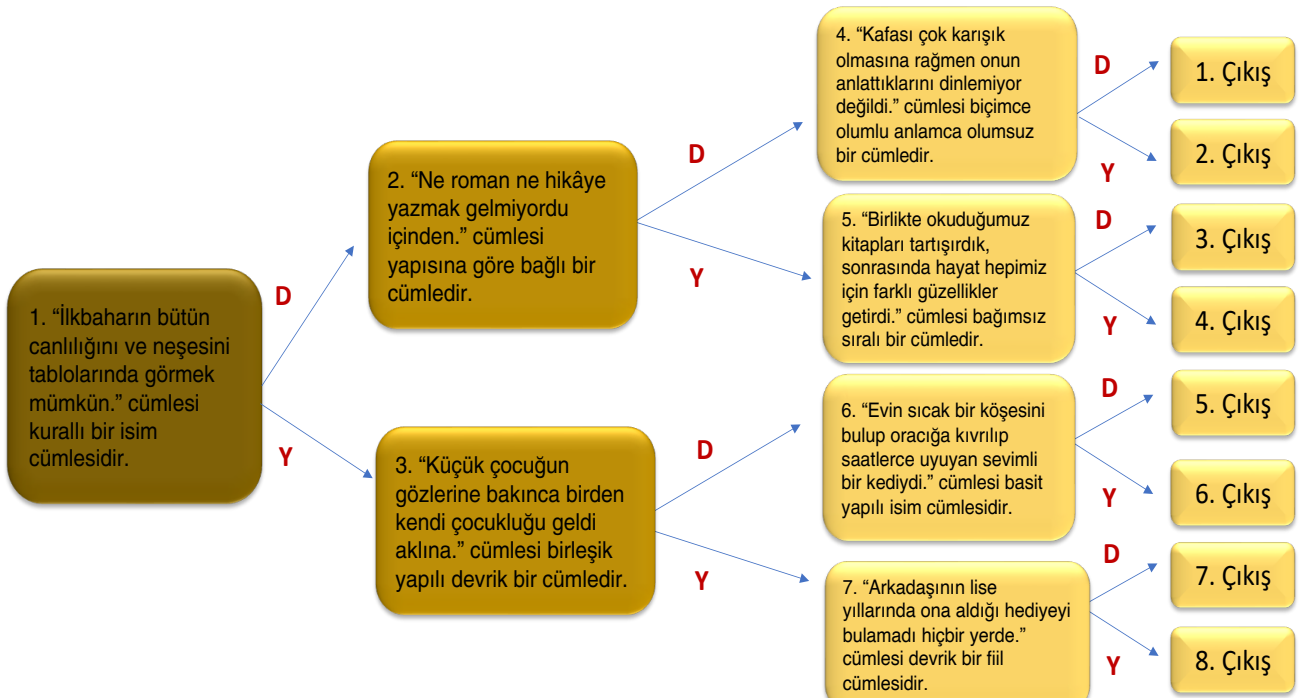
SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
CÜMLE TÜRLERİ

Aşağıda “Cümle Türleri” ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermelerin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3’tür.



SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 9



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Roman
KONU	Cümle Türleri
KAZANIM	A.2. 16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Uygulama
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	Yapılandırılmış Grid
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin "Cümle Türleri"ne ait kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak "Cümle Türleri" ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru Cevaplar: I. 3 ve 10 II. 7 ve 11 III. 2, 5 ve 8 IV. 6 ve 12 V. 1 ve 9 VI. 4, 9 ve 8 Örnek 1: Öğrenci III. soru için hepsini doğru yaparak "2, 5 ve 8" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3 = Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4 = Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre C1 = 3, C2 = 3, C3 = 0, C4 = 9 Formül: $(C1:C2) - (C3: C4) = 3/3 - 0/9 = 1$ Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. $(1+1) \cdot 5 = 10$ puan Örnek 2: Öğrenci III. soru için "2 ve 8" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 3, C3 = 0, C4 = 9 Formül: $(C1:C2) - (C3: C4) = 2/3 - 0/9 = 0,6$ Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 8,3 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. $(0,6 + 1) \cdot 5 = 8,3$ puan
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin "Cümle Türleri" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin "Cümle Türleri" konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanlışlıklarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 9

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
CÜMLE TÜRLERİ

Aşağıda “Cümle Türleri” konusuyla ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gride, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 60'tır.

Onun romanları, Anadolu insanını farklı bir bakış açısıyla anlatır.	Alışkanlıklar, aynı durum ve şartlar altında sıklıkla sergilenen, kendiliğinden gerçekleşen davranışlar olarak tanımlanabilir.	Üslup kaygısıyla hareket etmiştir, eserlerinde bireysel konuları ön plana çıkarmıştır.	Aşk, doğa ve mutluluk en çok işlediği temalardır şairin.
1	2	3	4
Yaşadığım olayların sevincini ya da acısını herkesle paylaşmak istiyorum, diye söze başladı.	Eserini oluştururken çok emek verdi ancak okuyuculardan istediği tepkileri alamadı.	Birçok dile çevrilen romanları ile tanınmıştır, tiyatro eserleri teknik açıdan başarılı sayılabilir.	En değerli kültürel kaynaklarımızdan biri olan destanlar, bize tarihimizi anlatan bir öğretmen gibidir.
4	6	7	8
Sanat doğal ve toplumsal gerçeklerin estetik bir tarzda yansımasıdır.	Şiir yazarken bilinçaltını ortaya çıkarmaya çalışmış, sanatını engelleyen biçimsel öğelerden uzak durmuştur.	Şair, öz ve biçim yönünden farklı şiirleriyle son dönemde adından sıkça söz ettirdi, şiirleri herkesin takdirini kazandı.	Bireylerin iç dünyasındaki huzursuzlukları yansıtmak istemiş lakin bunda pek başarılı olamamış.
9	10	11	12

I. Kutucukların hangisi / hangileri bağımlı sıralı cümledir?

II. Kutucukların hangisi / hangileri bağımsız sıralı cümledir?

III. Kutucukların hangisi / hangileri birleşik fiil cümlesidir?

IV. Kutucukların hangisi / hangileri bağılı olumsuz cümledir?

V. Kutucukların hangisi / hangileri basit kurallı cümledir?

VI. Kutucukların hangisi / hangileri olumlu isim cümlesidir?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Tiyatro
KONU	Geleneksel Türk Tiyatrosu
KAZANIM	A.3. 2. Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönemle ilişkisini belirler.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Hatırlama
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	Kavram Haritası
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin “Geleneksel Türk Tiyatrosu” ile ilgili verilen kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı bir cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 12 kavram olduğundan $12 \cdot 1 \text{ puan} = 12 \text{ puan}$ Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 12’dir.
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin “Geleneksel Türk Tiyatrosu” konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin “Geleneksel Türk Tiyatrosu” konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanlışlarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10



KAVRAM HARİTASI

GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU

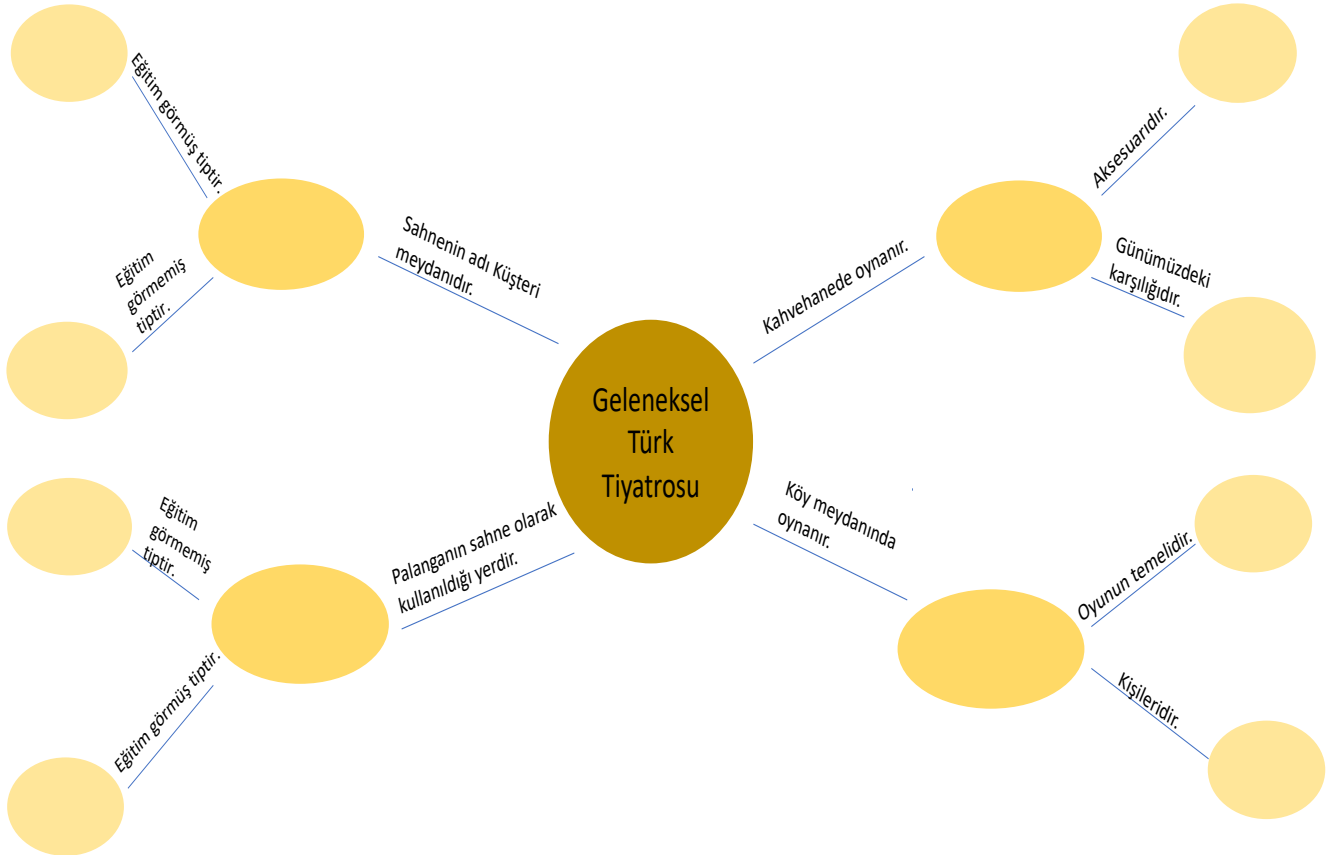
Aşağıda “Geleneksel Türk Tiyatrosu” ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara, aşağıda verilen kavramları anlamlı bir cümle oluşturacak şekilde yerleştiriniz. Doğru yerleştirdiğiniz her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 12'dir.

GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

AMATÖR	KÖY SEYİRLİK OYUNLARI
BASTON	MEDDAH
GÖLGE OYUNU	ORTA OYUNU
HACİVAT	PIŞEKÂR
KARAGÖZ	TEK KİŞİLİK GÖSTERİ
KAVUKLU	TAKLİT



SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Tiyatro
KONU	Geleneksel Türk Tiyatrosu
KAZANIM	A.3. 2. Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönemle ilişkisini belirler.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Hatırlama
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin “Geleneksel Türk Tiyatrosu” ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 4. çıkışa ulaşması gerekmektedir. Örnek 1: 3. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)’yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)’yi seçerek doğru seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için (D)’yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu öğrenci 2 puan almıştır. Örnek 2: 7. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)’yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (Y)’yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 7. önermeye ulaşmıştır. 7. önerme için (D)’yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu öğrenci 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin “Geleneksel Türk Tiyatrosu” konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde “Geleneksel Türk Tiyatrosu” konusu ile ilgili meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanlışları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

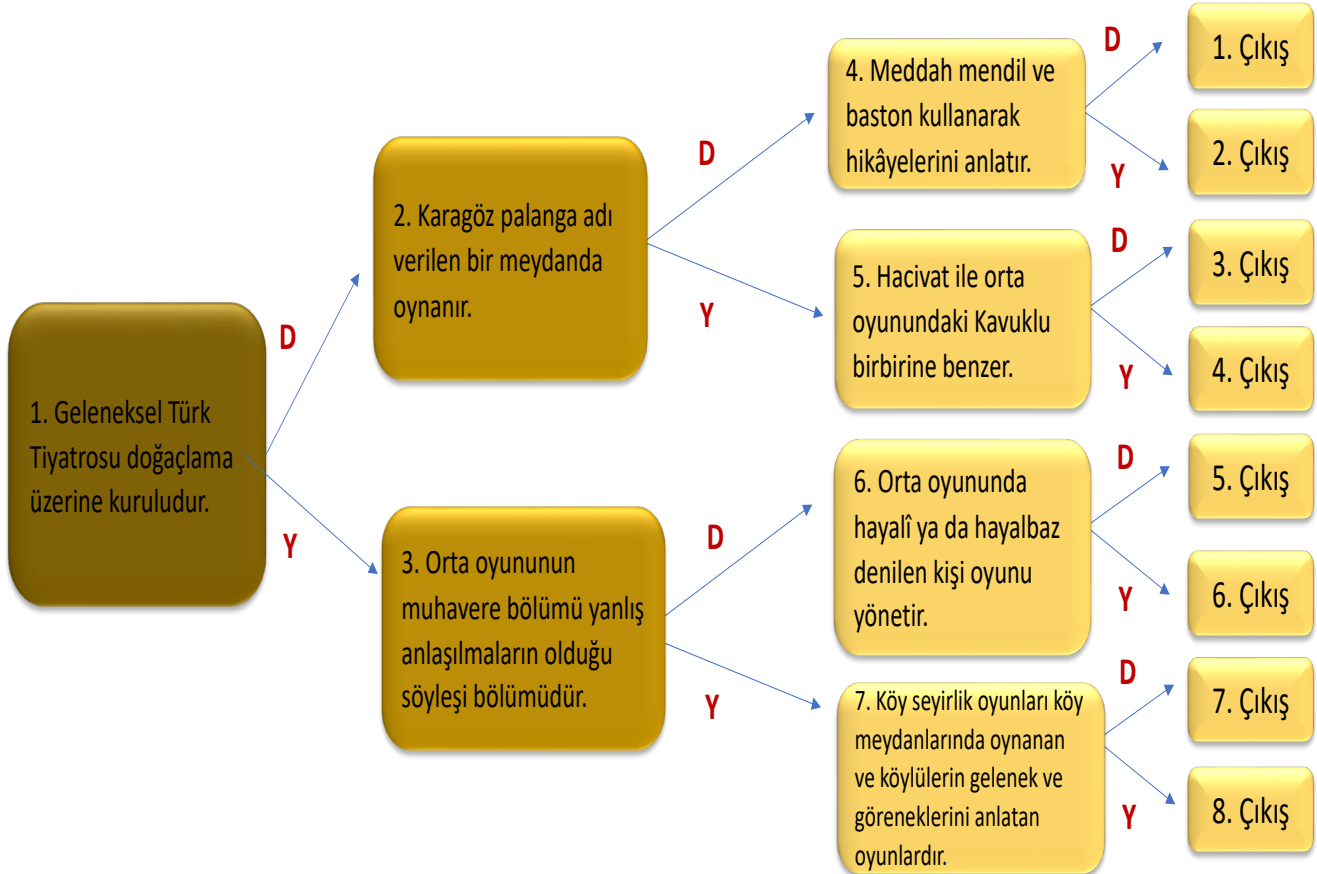


TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ CÜMLE TÜRLERİ

Aşağıda “Cümle Türleri” ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermelerin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3’tür.



SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Tiyatro
KONU	Tanzimat Dönemi'nde Tiyatro
KAZANIM	A.3. 2. Metnin türünün ortaya çıkışını ve tarihsel dönemle ilişkisini belirler.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Hatırlama
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	Yapılandırılmış Grid
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin "Tanzimat Dönemi'nde Tiyatro"suna ait kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak "Tanzimat Dönemi'nde Tiyatro" ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru Cevaplar: I. 1, 3, 6, 8 ve 12 II. 3, 5, 6 ve 12 III. 3 ve 6 IV. 2, 4 ve 10 V. 5, 7, 8 ve 9 VI. 1 ve 8 Örnek 1: Öğrenci IV. soru için hepsini doğru yaparak "2, 4 ve 10" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3 = Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4 = Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre $C1 = 3, C2 = 3, C3 = 0, C4 = 9$ Formül: $(C1:C2) - (C3: C4) = 3/3 - 0/9 = 1$ Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. $(1+1) \cdot 5 = 10$ puan Örnek 2: Öğrenci IV. soru için "2 ve 4" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; $C1 = 2, C2 = 3, C3 = 0, C4 = 9$ Formül: $(C1:C2) - (C3: C4) = 2/3 - 0/9 = 2/3$ Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 8,3 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. $(2/3 + 1) \cdot 5 = 8,3$ puan
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin "Tanzimat Dönemi'nde Tiyatro" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin "Tanzimat Dönemi'nde Tiyatro" konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanlışlıklarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12



YAPILANDIRILMIŞ GRİD
TANZİMAT DÖNEMİ'NDE TİYATRO

Aşağıda “Tanzimat Dönemi’nde Tiyatro” konusuyla ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 58'dir.

Vatan yahut Silistre 1	İçli Kız 2	Zor Nikâhı 3	Finten 4
Çok Bilen Çok Yanılır 4	Ayyar Hamza 6	Vuslat 7	Celâleddin Harzemşah 8
Atala 9	Nesteren 10	Afife Anjelik 11	Şair Evlenmesi 12

I. Kutucukların hangisinde / hangilerinde toplumsal konular işlenmiştir?

II. Kutucukların hangisi / hangileri komedi türündedir?

III. Kutucukların hangisi / hangileri Molière’den çevrilmiş eserler arasında bulunmaktadır?

IV. Kutucukların hangisi / hangileri Abdülhak Hâmit Tarhan’ın eserleri arasındadır?

V. Kutucukların hangisi / hangileri Recâizâde Mahmut Ekrem’in eserlerindendir?

VI. Kutucukların hangisi / hangileri Nâmık Kemal’in tiyatro türündeki eserlerindendir?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Gezi Yazısı
KONU	Gezi Yazısı
KAZANIM	A.4. 14. Türün ve dönemin / akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.
Kazanım Açıklaması	a. Önde gelen, temsil eden diğer yerli ve yabancı yazar ve eserlerden bahseder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Hatırlama
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	Kavram Haritası
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin "Gezi Yazısı" ile ilgili verilen kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı bir cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 18 kavram olduğundan $18 \cdot 1 \text{ puan} = 18 \text{ puan}$ Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 18'dir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13



GERİ BİLDİRİM

Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin “Gezi Yazısı” konusunu tekrar çalışmaları önerilir.

Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin “Gezi Yazısı” konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13



KAVRAM HARİTASI

GEZİ YAZISI

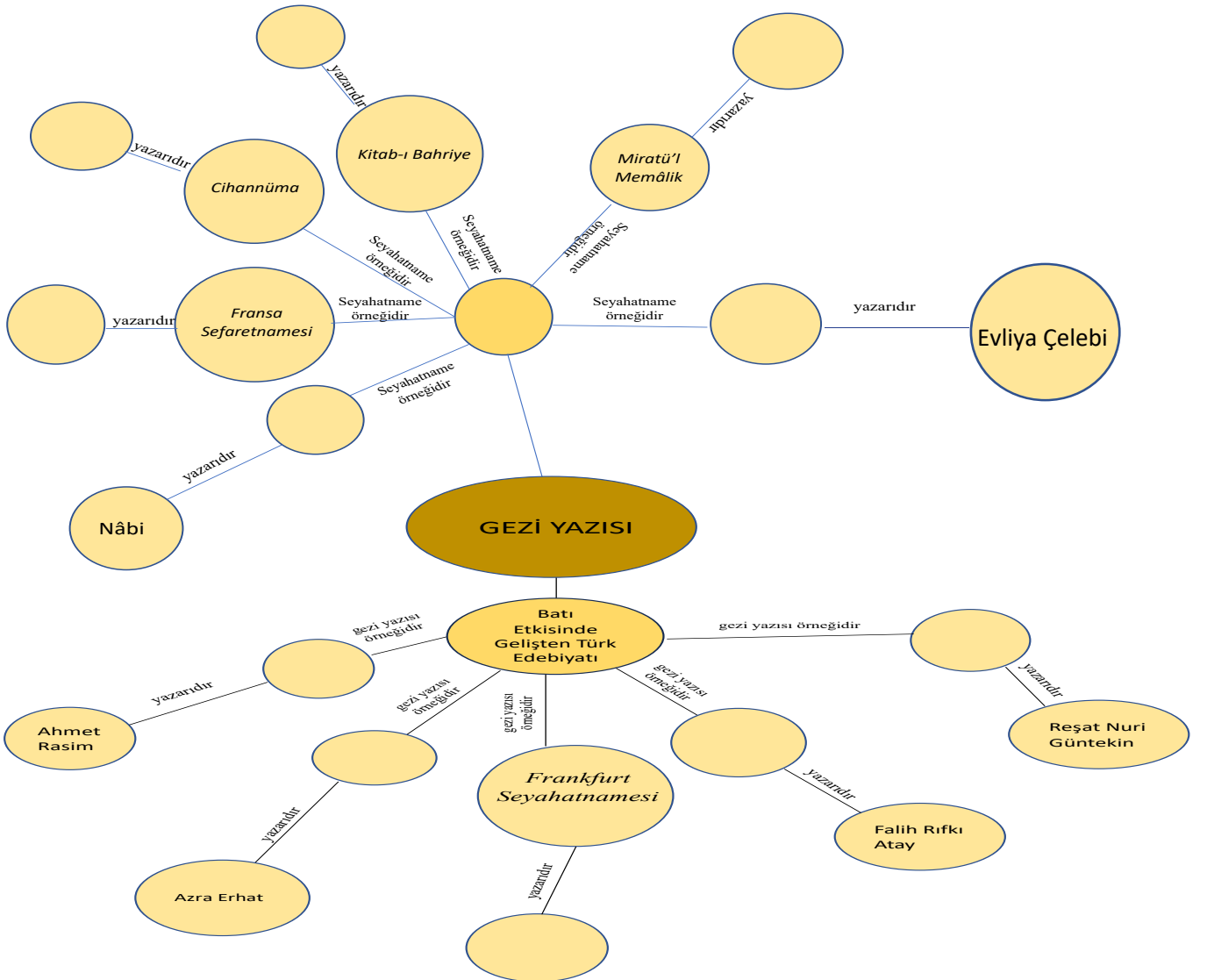
Aşağıda “Gezi Yazısı” ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara, aşağıda verilen kavramları anlamlı bir cümle oluşturacak şekilde yerleştiriniz. Doğru yerleştirdiğiniz her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 12’dir.

GEZİ YAZISI İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

Ahmet Haşim	Pirî Reis
Anadolu Notları	Romanya Mektupları
Bizim Akdeniz	Seydi Ali Reis
Kâtip Çelebi	Seyahatnâme
Mavi Anadolu	Tuhfetü'l Haremeyn
Mavi Yolculuk	Yirmisekiz Mehmet Çelebi



SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Anı
KONU	Cumhuriyet Dönemi'nde Anı
KAZANIM	A.4. 14. Türün ve dönemin / akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.
Kazanım Açıklaması	<i>a. Önde gelen, temsil eden diğer yerli ve yabancı yazar ve eserlerden bahseder.</i>
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Uygulama
ÖNERİLEN SÜRE	1 Ay
ÖLÇME ARACI	Performans Görevi
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden Cumhuriyet Dönemi anı yazarlarını ve eserlerini araştırması; bu yazarları ve eserleri yaratıcı ve akılda kalıcı bir sunum (poster) eşliğinde aktarması beklenmektedir.
DEĞERLENDİRME	Dereceleme ölçeği Öz değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14



PERFORMANS GÖREVİ

CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE ANI

Yönerge: Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışmada sizden Cumhuriyet Dönemi anı yazarlarını ve eserlerini bilmeniz beklenmektedir. Bu performansı gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

- Bir çalışma planı oluşturunuz, bu planda yapılacak işleri ve çalışma takviminizi belirtiniz.
- İhtiyaç duyduğunuzda öğretmeninize danışabilirsiniz.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

Araştırma için ansiklopediler, dergiler, kitaplar, çevrim içi kaynaklar ile yakın çevrenizdeki kişilerden yararlanabilirsiniz.

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

- Sunu hazırlama konusunda öğrendiklerinizin sununuza katkısını değerlendiriniz.
- Hazırlıklı konuşma konusundaki bilgilerinizden sunu hazırlama aşamasında nasıl yararlandığınızı değerlendiriniz.
- Sunu metninizin, sununuzun bir örneğini öğretmenizle paylaşınız.

Araştırma raporunuzda;

- Cumhuriyet Dönemi'nde anı yazarlarının kimler olduğunu bilmeye,
- Anı yazarlarını eser verdikleri dönemlere göre kronolojik olarak belirtmeye,
- Yazarların eserlerini listelemeye dikkat ediniz.

Poster sunumunuzda;

Anı türünün Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatındaki önemli temsilcileri ve örneklerine yer vermeniz beklenmektedir.

Sunumunuzda hazırlayacağınız posterde şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması,
- İlgili görsellerle desteklenmesi,
- İçeriğinde kullanılan kaynakların yer alması gerekmektedir.

Poster çalışmasını yaparken çalışma takvimine uymaya ve çalışmalarınızı haftalık öğretmeninizle paylaşmaya dikkat etmelisiniz.

Faaliyetler	1. Hafta	2. Hafta	3. Hafta	4. Hafta
Konu ile ilgili araştırma yapma	X	X	X	
Araştırma bulgularını değerlendirme		X	X	X
Rapor hazırlama			X	X
Poster oluşturma ve sunma				X

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14



DERECELEME ÖLÇEĞİ

Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 56, en düşük puan ise 14'tür.

Beceriler	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi gerekli (1)
I. POSTER HAZIRLAMA SÜRECİ				
Posterin amacını ve hedef kitlesini belirleme				
Postere uygun çalışma planını hazırlama				
Farklı kaynaklardan bilgi toplama				
Posterini çalışma planına göre gerçekleştirme				
II. POSTERİN İÇERİĞİ				
Doğru bilgileri kullanma				
Toplanan bilgileri kullanma				
Elde edilen verilerden çıkarımlarda bulunma				
Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
Araştırma raporunda alt başlıklara yer verme				
Araştırma raporunda Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma				
III. POSTER TASARLAMA				
Amaca uygun hazırlama				
Posterin özgün olması				
Yaratıcılık ve yeteneğini kullanma				
IV. POSTERİ SUNMA				
Posterini sunum tekniklerine uygun olarak paylaşma				
GENEL TOPLAM				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14



ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı:

Bu form kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneği X ile işaretleyiniz.

Bu öz değerlendirme formundan alınabilecek en yüksek puan 18, en düşük puan ise 6'dır.

Beceriler	Her zaman (3)	Bazen (2)	Hiçbir zaman (1)
1. Yönergeyi izledim.			
2. Araştırmamda farklı kaynaklar kullandım.			
3. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			
4. Faaliyetlerimi çalışma takvimine uygun olarak gerçekleştirdim.			
5. Anlamadığım yerlerde öğretmenime danıştım.			
6. Poster istenen özelliklere uygun hazırladım.			

Aşağıdaki maddeleri yaptığınız performans görevini dikkate alarak cevaplayınız.

• Bu performans görevinden neler öğrendim?

.....

.....

.....

.....

• Bu performans görevi sırasında en iyi yaptığım şeyler:

.....

.....

.....

.....

• Bu performans görevinde en çok zorlandığım bölümler:

.....

.....

.....

.....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 15



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Anı
KONU	Servetifünun Dönemi'nde Anı
KAZANIM	A.4. 14. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Anlama
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin anı türünün özelliklerini bilmesi; "Servetfünun Dönemi"nde anı türünün gelişimi ve Servetifünun dönemi anı türünde yazılmış eserler ve yazarları hakkında bilgi sahibi olması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 1. çıkışa ulaşması gerekmektedir. Örnek 1: 1. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. Örnek 2: 6. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış, 7. önermeye ulaşmıştır. 7. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin "Servetifünun Dönemi'nde Anı" konusunu tekrar çalışıp uygulamalı örneklerle konuyu pekiştirmesi önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar yanlışsa "Servetifünun Dönemi'nde Anı" konusunun sınıfta tekrar edilmesi ve uygulamalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 15

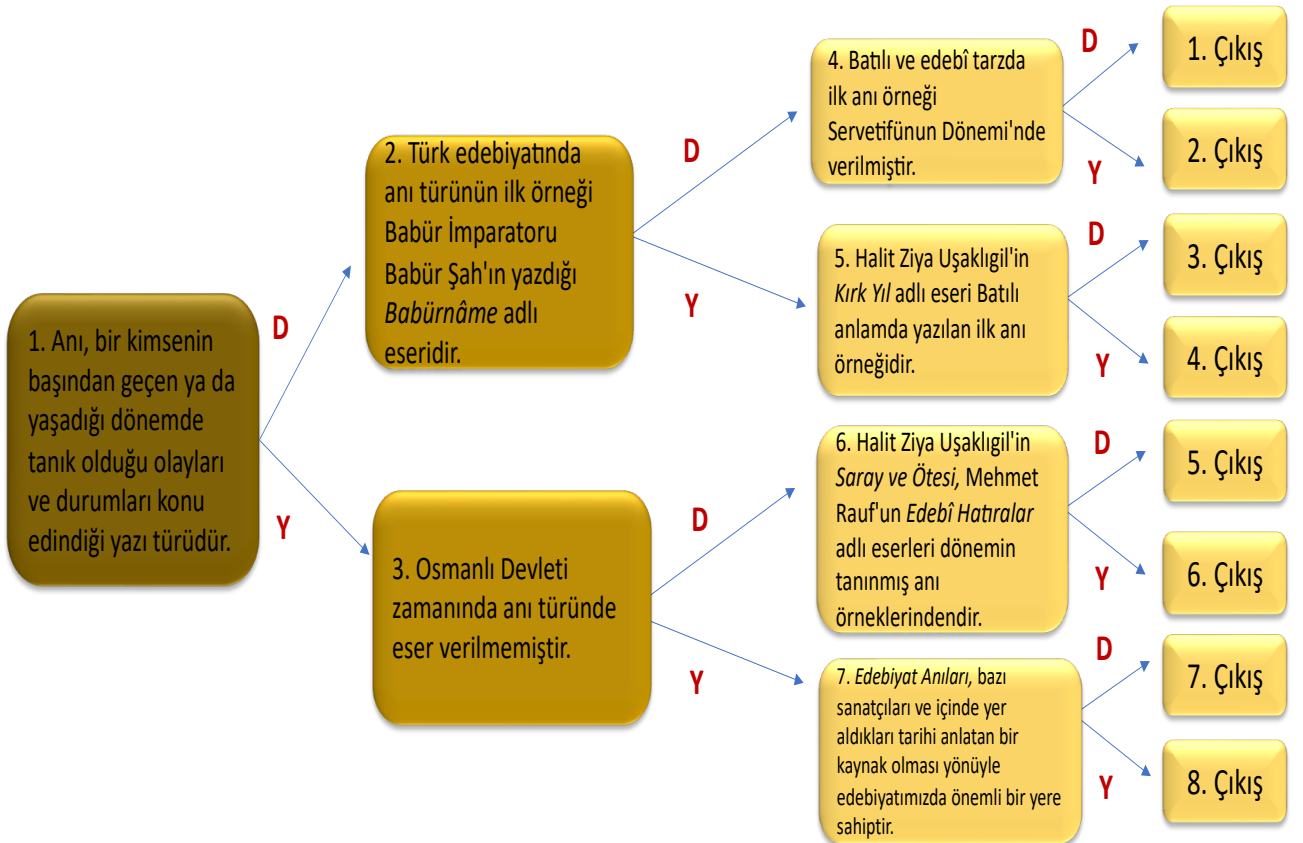


TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ CÜMLE TÜRLERİ

Aşağıda “Servetifünun Dönemi'nde Anı” ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermelerin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3’tür.



SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 16



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Tiyatro
KONU	Karagöz
KAZANIM	B.1. Farklı türlerde metinler yazar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Yaratma
ÖNERİLEN SÜRE	6 Hafta
ÖLÇME ARACI	Performans Görevi
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden; • Çalışma planı hazırlaması, • Karagöz'ün tarihî gelişimi hakkında bilgi edinmesi, • Karagöz'ün bölümleri hakkında bilgi edinmesi, • Karagöz'ün muhavere bölümünün özelliklerini belirlemesi, • Karagöz oyunlarını tespit edip okuması, • Karagöz oyunun muhavere bölümüne uygun metin yazması, • Yazdığı metni, sınıf ortamında ya da okulda sahne bulunan bir alanda canlandırması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Dereceli puanlama anahtarı Öz değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 16



PERFORMANS GÖREVİ KARAGÖZ

Yönerge: Sevgili Öğrenciler,

Bu görevde Karagöz ile ilgili araştırma yapmanız, özellikle muhavere bölümünün özelliklerini belirlemeniz, yazdığınız bir muhavere metnini sınıf ortamında ya da okulda sahne bulunan bir alanda canlandırmanız beklenmektedir. Bu görevi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

- 3 kişilik oluşturacağınız grupla bir çalışma planı hazırlayın.
- Karagöz'ün tarihî gelişimi hakkında bilgi edinin.
- Karagöz oyunlarını inceleyiniz.
- Karagöz'ün bölümleri hakkında bilgi edinin.
- Karagöz'ün muhavere bölümünün özelliklerini belirleyin.
- Karagöz ve Hacivat'ın kişisel özelliklerini, kullandıkları üslup özelliklerini belirleyin.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

- Karagöz oyunun muhavere bölümüne uygun metin yazınız.
- Oyunda Karagöz ve Hacivat'ı kimin canlandıracağını ve tef çalacak olan yordakçıyı belirleyiniz.
- Metni sahnelemek için prova yapınız.
- Yazdığınız metni, arkadaşlarınızın önünde canlandırınız.
- Sahnelediğiniz oyunu kamera, telefon gibi teknolojik aygıtlarla kayıt altına alın.

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

Sahnelediğiniz oyunun metnini ve kaydını sınıf ile paylaşın.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 16



DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Ölçütler	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi gerekli (1)
Çalışma Planı	Performans görevi çalışma süreci tam olarak belirtilmiştir.	Performans görevi çalışma sürecinde bazı eksiklikler bulunmaktadır.	Performans görevi çalışma sürecinde oldukça eksik bulunmaktadır.	Çalışma planı hazırlanmamış veya görev ile ilgili olmayan bir plan hazırlanmıştır.
Karagöz Oyunları ile İlgili Araştırma Yapma	Araştırmasında temel kaynak niteliği taşıyan birçok eserden yararlanmıştır.	Araştırmasında temel kaynak niteliği taşıyan eserlerden yararlanmamıştır.	Araştırmasında yeterli sayıda kaynağa başvurmamıştır.	Herhangi bir araştırma yapmamıştır.
Karagöz Oyunlarının Bölümlerinin Özelliklerini Belirleme	Karagöz oyunlarının bölümlerini ve özelliklerini doğru biçimde belirlemiştir.	Karagöz oyunlarının bölümlerini doğru belirlemiş, bölümlerin özelliklerini doğru bir biçimde belirlememiştir.	Karagöz oyunlarının bölümlerini ve özelliklerini doğru bir biçimde belirlememiştir.	Karagöz oyunları hakkında hiçbir bilgi edinmemiştir.
Muhavere Bölümüne Uygun Metin Yazma	Muhavere bölümüne uygun metin yazmıştır.	Muhavere bölümünün içeriğine uygun metin yazmamıştır.	Muhavere bölümünün içeriğine ve üslubuna uygun metin yazmamıştır.	Bir muhavere metni yazmamıştır.
Yazdığı Metni Canlandırma	Yazdığı metni doğru biçimde canlandırmıştır.	Yazdığı metindeki role uygun hareket etmemiştir.	Yazdığı metindeki replikleri unutmuştur.	Yazdığı metni canlandıramamıştır.
Grup İletişimi	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ve iş birliği içinde çalışılmıştır.	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ancak iş birliği içinde çalışılmamıştır.	Grup içinde iş bölümü ve iş birliği anlamında sorunlar oluşmuştur.	Grup içinde iş bölümü yapılmamış ve grup iş birliği içinde çalışmamıştır.
Genel Toplam				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 16



ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı:

Bu form kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneği X ile işaretleyiniz.

Bu öz değerlendirme formundan alınabilecek en yüksek puan 24, en düşük puan ise 8'dir.

Beceriler	Her zaman (3)	Bazen (2)	Hiçbir zaman (1)
1. Yönergeyi izledim.			
2. Araştırmamda farklı kaynaklar kullandım.			
3. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			
4. Faaliyetlerimi çalışma planına uygun olarak gerçekleştirdim.			
5. Anlamadığım yerlerde öğretmenime danıştım.			
6. Metni, türün özelliklerine göre yazdım.			
7. Yazdığım metni istenen özelliklere uygun şekilde sahneledim.			
8. Grup içinde iş bölümüne uygun bir biçimde hareket ettim.			

Aşağıdaki maddeleri yaptığınız performans görevini dikkate alarak cevaplayınız.

• Bu performans görevinde neler öğrendim?

.....

.....

.....

.....

• Bu performans görevi sırasında en iyi yaptığım şeyler:

.....

.....

.....

.....

• Bu performans görevinde en çok zorlandığım bölümler:

.....

.....

.....

.....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Hikaye, Şiir, Destan / Efsane, Roman, Tiyatro, Anı (Hatıra), Haber Metni, Gezi Yazısı
KONU	Hikaye, Şiir, Destan, Roman, Tiyatro, Anı (Hatıra), Haber Metni, Gezi Yazısı
KAZANIM	B.1. Farklı türlerde metinler yazar.
Kazanım Açıklaması	a. "Ünite, Süre ve İçerikleri" tablosunda belirtilen türlerde yazma çalışmaları yaptırılır.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Yaratma
ÖNERİLEN SÜRE	1 ve 2. Dönem
ÖLÇME ARACI	Portfolyo
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin metin türlerinin özelliklerini kavraması ve türlerin özelliklerine dikkat ederek metinler yazması beklenmektedir.
DEĞERLENDİRME	Kontrol Listesi Dereceleme Ölçeği Öz Değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17



PORTFOLYO METİN YAZMA

Yönerge: Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışmada sizden metin türlerinin özelliklerini kavramanız ve bu özelliklere uygun metinler yazmanız ve yazdığınız metinleri bir portfolyo şeklinde bir araya getirmeniz beklenmektedir. Bir portfolyoda yer alması gereken bölümler şunlardır:

Öz Geçmiş: Bu bölümde, bir öğrencinin doğumundan yaşadığı güne kadar geçirdiği belli başlı evreleri içeren bir yazı bulunur.

Ürünler: Bu bölümde, öğrencinin yazdığı metinler bulunur.

Değerlendirme: Bu bölümde öğrencinin yaptığı çalışmaların değerlendirmesi yer alacaktır ve portfolyonun sonuna eklenecektir.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

- Bir çalışma planı oluşturunuz, bu planda yapılacak işleri ve çalışma takviminizi belirtiniz.
- Metnin türünün yapı özelliklerini göre belirleyiniz.
- Metnin türünün içerik özelliklerini belirleyiniz.
- Metnin türünün dil ve anlatım özelliklerini belirleyiniz.
- Metnin konusunu sınırlandırınız.
- Metnin hedef kitlesini belirleyiniz.
- Metinde ihtiyaç duyulacak bilgileri toplayınız ve bu bilgileri gruplandırınız.
- Metinde ihtiyaç duyulacak görsel malzemeyi toplayınız.
- Metin için bir yazı planı tasarlayınız.
- İhtiyaç duyduğunuzda öğretmeninize danışınız.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

- Metni, türün yapı özelliklerini göz önünde bulundurarak yazınız.
- Metni, türün içerik özelliklerini göz önünde bulundurarak yazınız.
- Metni, türün dil ve anlatım özelliklerini göz önünde bulundurarak yazınız.
- Metinde konu dışına çıkmamaya gayret ediniz.
- Metni, hedef kitleye uygun biçimde yazınız.

Portfolyo için hazırlayacağınız dosyada şunlara dikkat etmelisiniz:

- Portfolyonuz, bir bütünlük oluşturacak şekilde hazırlanmalıdır.
- Portfolyoda ürünler, belli bir düzen içinde sunulmalıdır.
- Bazı metinler ilgili görsellerle desteklenmelidir.
- Yararlanılan kaynaklara, yazıların sonunda yer verilmelidir.

Portfolyonun hazırlanması, bir yıllık eğitim-öğretim süresince devam edecektir. Yazılan metinler ve değerlendirme araçları (kontrol listesi, dereceleme ölçeği ve öz değerlendirme) hem öğrenci hem öğretmen tarafından kontrol edilerek portfolyoya eklenmelidir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17



Aşağıda metin türleri, bu metin türleri ile ilgili yazacağınız metnin konusu ve dikkat etmeniz gereken noktalar belirtilmiştir:

Hikâye:

Derste incelediğiniz metinlerden hareketle bir hikâye yazınız. Hikâye yazarken dikkat edilmesi gereken bazı özellikleri hatırlatan aşağıdaki bilgilerden yararlanınız:

- Olay örgüsü için bir konu belirleyiniz. Bunun için çevrenizde yaşananları gözlemleyebilir ya da ve gördükleriniz üzerine düşünebilirsiniz. Sadece hayal gücüne dayalı bir konu da tercih edilebilirsiniz. Seçtiğiniz konunun ayrıntılarına ve ilgi uyandırmasına dikkat ediniz.
- Olay örgüsüne uygun bir kişi kadrosu belirleyiniz. Bir insanın, bir hayvanın hatta bir eşyanın hikâyesinin yazılabileceğini fakat hikâye türünde kişi sayısının sınırlı olacağını unutmayınız.
- Olayın geçeceği yerin özelliklerini veriniz. Hikâyedeki yer ögesi, gerçekte var olan bir yer olabileceği gibi kurgusal bir yer de olabilir.
- Olayların geçtiği bir zaman dilimi belirleyiniz. Sabahın erken saatleri, akşam gibi kısa zaman dilimlerinin seçilebileceği gibi mevsimler ve yıllar gibi daha geniş ve belirsiz bir zaman diliminin de kullanılabileceğini unutmayınız.
- Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metnizi yazınız.
- Yazdığınız metni kontrol ediniz.

Şiir

Derste incelediğiniz metinlerden hareketle bir mâni ve semai yazınız. Mâni ve semai yazarken dikkat edilmesi gereken bazı özellikleri hatırlatan aşağıdaki bilgilerden yararlanınız:

- Yazdığınız şiirin, hece ölçüsü ve kafiye örgüsüne uygunluğuna dikkat ediniz.
- Hangi konularda yazacağınıza karar veriniz.
- Günlük konuşma dili kullanınız.
- Semainin son dördlüğünde tapşırma (halk ozanlarının şiirlerde kullandığı takma ad) kullanmayı unutmayınız.
- Kafiye ve redif dışında asonans, aliterasyon, sözcük tekrarı gibi ahenk unsurlarına yer verebilirsiniz.
- Söz sanatlarına yer verebilirsiniz.
- Yazdığınız metni kontrol ediniz.

Destan:

Türk tarihindeki önemli bir olay ile ilgili destan yazınız. Destan yazarken dikkat edilmesi gereken bazı özellikleri hatırlatan aşağıdaki bilgilerden yararlanınız:

- Destanlarda bir milletin hayatını derinden etkileyen bir olayın anlatılması gerektiğini unutmayınız.
- Destanlarda anlatılan olaylarda ve destan kahramanlarında olağanüstülüklerin bulunabileceğini göz önünde bulundurunuz.
- Destan türünün epik özellikler taşıdığını unutmayınız.
- Halkın anlayabileceği bir dil kullanınız.
- Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metnizi yazınız.
- Yazdığınız metni kontrol ediniz.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17

**Roman:**

Derste incelediğiniz metinlerden hareketle bir okuduğunuz bir romanın sonucunu değiştirerek yazınız. Okuduğunuz romana yeni bir son yazarken dikkat edilmesi gereken bazı özellikleri hatırlatan aşağıdaki bilgilerden yararlanınız:

- Sonunu değiştireceğiniz romanın türünü (tarihî roman, psikolojik roman, polisiye roman, tezli roman vb.) belirleyiniz ve buna uygun bir içerik oluşturmaya dikkat ediniz.
- Sonunu değiştireceğiniz romanın dil ve anlatım özelliklerini belirleyiniz ve buna uygun bir dil ve anlatım kullanınız.
- Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metninizi yazınız.
- Yazdığınız metni kontrol ediniz.

Tiyatro:

Derste incelediğiniz metinlerden hareketle geleneksel Türk tiyatrosunun eğlence kültüründeki yeri hakkında araştırmaya dayalı bir yazı yazınız. Bu araştırma yazısını yazarken dikkat edilmesi gereken bazı özellikleri hatırlatan aşağıdaki bilgilerden yararlanınız:

- Belirlenen konuda var olan kaynakları ve yapılan araştırmaları tarayınız.
- Kaynakların akademik yayınlardan ve farklı kaynak türlerinden oluşmasına özen gösteriniz.
- Kaynak taraması yapılırken kaynakların konuyla doğrudan ilgili olmasına özen gösteriniz.
- Toplanan bilgiler içinden konuyla ilgili bölümler seçip gruplandırınız.
- Metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde hangi bilgilerin kullanılacağını belirleyiniz.
- Toplanıp ilgili oldukları konulara göre gruplandırılan bilgileri, belirlenen plan doğrultusunda yazarak taslak metin hâline getiriniz.
- Metinde açık, akıcı, duru ve yalın bir anlatım kullanınız.
- Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metninizi yazınız.
- Yazılan metin tutarlılığını, verilen bilgi ve örneklerin doğruluğunu kontrol ediniz. Bu değerlendirme sonunda eksikleri tamamlayınız, yanlışları düzelterek metni geliştiriniz.
- Yazılan metinde yararlanılan eserlere, kaynakçada yer veriniz.

Anı (Hatıra):

Derste incelediğiniz metinlerden hareketle türün özelliklerine uygun bir anı yazınız. Anı yazısını yazarken dikkat edilmesi gereken bazı özellikleri hatırlatan aşağıdaki bilgilerden yararlanınız:

- Anlattığınız döneme ilişkin resimler, fotoğraflar, ses kayıtları gibi yazılı olmayan ve mektup, günlük, gazete, dergi gibi yazılı bütün kaynaklardan yararlanabileceğinizi unutmayınız.
- Ele alınan olayları tam bir tarafsızlıkla ortaya koymaya dikkat ediniz.
- Metinde açık, akıcı, duru ve yalın bir anlatım kullanınız.
- Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metninizi yazınız.
- Yazdığınız metni kontrol ediniz.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17

**Haber Metni:**

Derste incelediğiniz metinlerden hareketle türün özelliklerine uygun bir haber metni yazınız. Haber metni yazar-ken dikkat edilmesi gereken bazı özellikleri hatırlatan aşağıdaki bilgilerden yararlanınız:

- Haberlerin toplumun geniş bir kesimini ilgilendirecek bir olay olmasına dikkat ediniz.
- Haber metninin, 5N1K (Ne, Nerede, Ne zaman, Nasıl, Neden, Kim) sorularının cevabını içerecek bir biçimde yazınız.
- Haberin başlığını kapsayıcı ve ilgi çekici olacak şekilde düzenleyiniz.
- Haber metninin giriş bölümünde haberin içeriği ile ilgili özet bir bilgi veriniz.
- Hazırlayacağınız haberle ilgili sadece kesin olan bilgileri kullanınız.
- Haber metnini hazırlarken kişisel duygu ve düşüncelerinizi yansıtmamaya çalışınız.
- Haberi uygun görsellerle zenginleştiriniz.
- Haber metnindeki bilgiler güvenilir kaynaklardan alınmasına dikkat ediniz.
- Şiddet içerikli haberleri sırf dikkat çekmek ya da daha çok okunmak için tercih etmeyiniz.
- Metinde açık, akıcı, duru ve yalın bir anlatım kullanınız.
- Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metninizi yazınız.
- Yazılan metin tutarlılığını, verilen bilgilerin doğruluğunu kontrol ediniz. Bu değerlendirme sonunda eksikleri tamamlayınız, yanlışları düzelterek metni geliştiriniz.

Gezi Yazısı:

Derste incelediğiniz metinlerden hareketle türün özelliklerine uygun bir haber metni yazınız. Haber metni yazar-ken dikkat edilmesi gereken bazı özellikleri hatırlatan aşağıdaki bilgilerden yararlanınız:

- Geziye çıkmadan önce gezilecek yerler hakkında çeşitli kaynaklardan bilgi edininiz.
- Gezilen yerin öne çıkan tarihî ve coğrafi özelliklerine, iklim ve doğasına, insanların yaşantısına, sanat yapıtlarına, gelenek ve göreneklerine dikkat ediniz.
- Gözlem tekniğinden yararlanınız ve gözlem sonunda edindiğiniz bilgileri sınıflandırınız.
- Açıklama ve betimleme tekniklerini kullanınız.
- Gezilen yerin tanıtılmasına yarayacak önemli görsellere yer veriniz.
- Metinde açık, akıcı, duru ve yalın bir anlatım kullanınız.
- Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metninizi yazınız.
- Yazılan metin tutarlılığını, verilen bilgilerin doğruluğunu kontrol ediniz.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17



Hikâye Türü Kontrol Listesi	Evet	Hayır
Hikâye türünde yazılmış metinleri incelemiştir.		
Hikâye türünün özelliklerini belirlemiştir.		
Olay örgüsü için bir konu belirlemiştir.		
Olay örgüsüne uygun bir kişi kadrosu oluşturmuştur.		
Olayın geçeceği mekânın özelliklerini belirtmiştir.		
Olayın geçtiği zaman dilimini belirlemiştir.		
Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metnini yazmıştır.		
Yazdığı hikâyeyi gözden geçirmiştir.		

Şiir Türü Kontrol Listesi (Mânî İçin)	Evet	Hayır
Mânî nazım biçiminin örneklerini incelemiştir.		
Mânî nazım biçiminin özelliklerini belirlemiştir.		
Uygun bir tema ve konu belirlemiştir.		
7'li hece ölçüsü kullanmıştır.		
“aaba” kafiye örgüsüne uygun yazmıştır.		
Kafiye ve/veya redife yer vermiştir.		
Asonans, aliterasyon, sözcük tekrarı gibi ahenk unsurlarına yer vermiştir.		
Söz sanatlarına yer vermiştir.		
Halkın anlayabileceği bir dil kullanmıştır.		
Yazdığı mâniyi gözden geçirmiştir.		

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17



Şiir Türü Kontrol Listesi (Semai İçin)	Evet	Hayır
Semai nazım biçiminin örneklerini incelemiştir.		
Semai nazım biçiminin özelliklerini belirlemiştir.		
Uygun bir tema ve konu belirlemiştir.		
8'li hece ölçüsü kullanmıştır.		
“abab, cccb, dddb...” ya da “abcb, dddb, eeeb...” kafiye örgüsüne uygun yazmıştır.		
Kafiye ve/veya redife yer vermiştir.		
Asonans, aliterasyon, sözcük tekrarı gibi ahenk unsurlarına yer vermiştir.		
Son dördlükte tapşırma kullanmıştır.		
Söz sanatlarına yer vermiştir.		
Halkın anlayabileceği bir dil kullanmıştır.		
Yazdığı semaiyi gözden geçirmiştir.		

Destan Türü Kontrol Listesi	Evet	Hayır
Destan türünde yazılmış metinleri incelemiştir.		
Destan türünün özelliklerini belirlemiştir.		
Toplumsal hayatı derinden etkileyen bir olayı konu olarak seçmiştir.		
Olağanüstü olaylara yer vermiştir.		
Ana kahramanı, olağanüstü niteliklere sahip bir biçimde oluşturmuştur.		
Epik bir anlatım kullanmıştır.		
Halkın anlayabileceği bir dil kullanmıştır.		
Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metnini yazmıştır.		
Yazdığı hikâyeyi gözden geçirmiştir.		

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17



Roman Türü Kontrol Listesi	Evet	Hayır
Roman türünde yazılmış metinleri incelemiş.		
Roman türünün özelliklerini belirlemiş.		
Sonunu değiştireceği romanı belirlemiş.		
Sonunu değiştireceği romanı okumuş.		
Sonunu değiştireceği romanın, tür özelliklerine uygun bir içerik oluşturmuş.		
Sonunu değiştireceği romanın üslup özelliklerine uygun bir dil ve anlatım kullanmış.		
Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metnini yazmış.		
Yazdığı metni gözden geçirmiş.		

Tiyatro Türü Kontrol Listesi (Mâni İçin)	Evet	Hayır
Geleneksel Türk tiyatrosu ilgili temel kaynaklara ulaşmış.		
Geleneksel Türk tiyatrosunun eğlence kültüründeki yeri hakkında bilgi edinmiş.		
Topladığı bilgileri seçip gruplandırmış.		
Giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde hangi bilgilerin kullanılacağını belirlemiş.		
Belirlenen plan doğrultusunda taslak bir metin oluşturmuş.		
Metnin tutarlılığını, aktardığı bilgi ve örneklerin doğruluğunu kontrol etmiş.		
Metindeki eksikleri tamamlamış, yanlışları düzelterek metne son şeklini vermiş.		
Açık, akıcı, duru ve yalın bir anlatım kullanmış.		
Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metnini yazmış.		
Yararlandığı eserlere, kaynakçada yer vermiş.		
Yazdığı metnii gözden geçirmiş.		

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17



Haber Metni Kontrol Listesi	Evet	Hayır
Haber metinleri incelemiş.		
Haber metnlerinin özelliklerini belirlemiş.		
Toplumsal büyük bir kısmını ilgilendirecek bir olay seçilmiş.		
5N1K (ne, nerede, ne zaman, nasıl, neden, kim) sorularının cevabını içeren bir metin yazmış.		
Metnin başlığını, kapsayıcı ve ilgi çekici olacak şekilde belirlemiş.		
Metnin giriş bölümünde haberin içeriği ile ilgili özet bir bilgi vermiş.		
Sadece kesin olan bilgileri kullanmış.		
Kişisel duygu ve düşüncelerini yansıtmamış.		
Habere uygun bir görsel kullanmış.		
Açık, akıcı, duru ve yalın bir anlatım kullanmış.		
Yazdığı metnin tutarlılığını, aktardığı bilgilerin doğruluğunu kontrol etmiş.		
Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metnini yazmış.		

Gezi Yazısı Kontrol Listesi	Evet	Hayır
Gezi yazısı türünde oluşturulmuş metinleri incelemiş.		
Gezi yazısının özelliklerini belirlemiş.		
Gezeceği yeri belirlemiş.		
Geziye çıkmadan önce gezeceği yer hakkında çeşitli kaynaklardan bilgi edinmiş.		
Gezilen yerin ilginç özelliklerini belirlemiş.		
Gözlemler ve araştırmalar sonunda edindiği izlenim ve bilgileri sınıflandırmış.		
Yazısında açıklama ve betimleme tekniklerini kullanmış.		
Gezilen yerle ilgili önemli görsellere yer vermiş.		
Metinde açık, akıcı, duru ve yalın bir anlatım kullanmış.		
Yazdığı metnin tutarlılığını, aktardığı bilgilerin doğruluğunu kontrol etmiş.		
Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun bir biçimde metnini yazmış.		

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17



DERECELEME ÖLÇEĞİ

Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 48, en düşük puan ise 12'dir.

Beceriler	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi gerekli (1)
I. PORTFOLYO HAZIRLAMA SÜRECİ				
Portfolyonun amacını belirleme				
Portfolyoya uygun çalışma planı yap- ma				
Farklı kaynaklardan bilgi toplama				
II. PORTFOLYO İÇERİĞİ				
Portfolyoyu çalışma planına göre ger- çekleştirme				
Doğru bilgileri kullanma				
Toplanan bilgileri kullanma				
Elde edilen verilerden çıkarımlarda bulunma				
Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma				
III. PORTFOLYO TASARLAMA				
Bütünlüğe dikkat etme				
Bir düzen içinde oluşturma				
Yaratıcılık ve yeteneğini kullanma				
GENEL TOPLAM				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17



ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı:

Bu form kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneği X ile işaretleyiniz.

Bu öz değerlendirme formundan alınabilecek en yüksek puan 18, en düşük puan ise 6'dır.

Beceriler	Her zaman (3)	Bazen (2)	Hiçbir zaman (1)
1. Yönergeyi izledim.			
2. Araştırmamda farklı kaynaklar kullandım.			
3. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			
4. Faaliyetlerimi çalışma takvimine uygun olarak gerçekleştirdim.			
5. Anlamadığım yerlerde öğretmenime danıştım.			
6. Portfolyomu istenen özelliklere uygun şekilde tasarladım.			

Aşağıdaki maddeleri yaptığınız çalışmaları dikkate alarak cevaplayınız.

• Bu portfolyadan neler öğrendim?

.....

.....

.....

.....

• Bu portfolyadan çalışması sırasında en iyi yaptığım şeyler:

.....

.....

.....

.....

• Bu portfolyadan çalışmasında en çok zorlandığım bölümler:

.....

.....

.....

.....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 18



DERS	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SINIF	10
ÖĞRENME ALANI	Tiyatro
KONU	Hikâye, mâni, koşma, anı veya gezi yazısı türleri yazma
KAZANIM	B.1. Farklı türlerde metinler yazar.
Kazanım Açıklaması	a. “Ünite, Süre ve İçerikleri” tablosunda belirtilen türlerde yazma çalışmaları yaptırılır. b. İşlenen farklı türlerde yazma çalışmaları yaptırılır.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Yaratma
ÖNERİLEN SÜRE	5 Ay
ÖLÇME ARACI	Proje
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Projenin içeriği Öğrencilerden; - Hikâye, mâni, koşma, anı, gezi yazısı türlerinin tarihini araştırması, - Hikâye, mâni, koşma, anı, gezi yazısı türleri hakkında araştırma yapması, - Hikâye, mâni, koşma, anı, gezi yazısının özelliklerini belirlemesi, - Hikâye, mâni, koşma, anı, gezi yazısı örnekleri okuması, - Hikâye, mâni, koşma, anı, gezi yazısına uygun metin yazması, - Poster hazırlama ve sunması beklenmektedir. Proje raporu Araştırma raporunun aşağıdaki başlıklara göre hazırlanması gerekmektedir. - Projenin konusu - Projenin amacı - Kullanılan yöntem - Bulgular - Sonuç ve tartışma - Kaynakça Proje sunumu / poster Oluşturulan posterin; - Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması, - Raporun alt başlıklarını içermesi, - İlgili görsellerle desteklenmesi, - İçerisinde kullanılan kaynakların yer alması beklenmektedir. Ayrıca; - Hazırlanan posterin sınıf ortamında sunulması. - Projede yapılması gereken faaliyetlerin çalışma takvimine göre yapılarak aylık olarak öğretmenle paylaşılması beklenmektedir.
DEĞERLENDİRME	Proje ve sunu değerlendirme ölçeği Öz değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Çalışma takvimine göre proje çalışmasında her öğrencinin yaptığı faaliyetler aylık olarak takip edilerek gerekli yönlendirmelerin yapılması önerilir. Proje çalışması süreci sonunda değerlendirme sonuçları dikkate alınarak her öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 18



PROJE

HİKÂYE, MÂNİ, KOŞMA, ANI VEYA GEZİ YAZISI YAZMA ÇALIŞMASI

Yönerge: Sevgili Öğrenciler,

Bu projede sizden “Hikâye, Mânî, Koşma, Anı veya Gezi Yazısı Yazma” çalışması yapmanız beklenmektedir. Bu projeyi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır. Metinlerinizi yazmaya başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

Bir çalışma planı oluşturunuz; bu planda yapılacak işleri ve çalışma takviminizi belirtiniz. İhtiyaç duyduğunuzda öğretmeninize danışabilirsiniz.

Yazma çalışması yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

Araştırma için dergiler, kitaplar, çevrim içi kaynaklar ile yakın çevrenizdeki kişi ve kuruluşlardan yararlanabilirsiniz. Projenizde;

- Hikâye, mânî, koşma, anı veya gezi yazısı türlerinin tarihi,
- Hikâye, mânî, koşma, anı veya gezi yazısı türleri,
- Hikâye, mânî, koşma, anı veya gezi yazısı türlerinin özellikleri,
- Hikâye, mânî, koşma, anı veya gezi yazısı türleri örnekleri okuma,
- Hikâye, mânî, koşma, anı veya gezi yazısı türlerine uygun metin yazma çalışmalarından birini yapmalısınız.

Projenizin araştırma bölümünün raporu aşağıdaki alt başlıkları içermelidir:

- Projenin konusu
- Projenin amacı
- Kullanılan yöntem
- Bulgular
- Sonuç ve tartışma
- Kaynakça

Projenizi sunmak için hazırlayacağınız posterde şunlara dikkat etmelisiniz:

Posterinizin;

- Projenin içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması,
- Raporun alt başlıklarını içermesi,
- İlgili görsellerle desteklenmesi,
- İçeriğinde kullanılan kaynakların yer alması, gerekmektedir.

Proje posterini en fazla 10 dakikalık sürede sununuz.

Proje çalışmasını yaparken aşağıdaki çalışma takvimine uymaya ve çalışmalarınızı her ay öğretmeninizle paylaşmaya dikkat etmelisiniz.

Faaliyetler	1. Ay	2. Ay	3. Ay	4. Ay	5. Ay
Konu ile ilgili Araştırma Yapma	X				
Araştırma Bulgularını Değerlendirme		X			
Yazma Çalışması			X	X	
Poster Oluşturma ve Sunma					X

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 18



Aşağıdaki değerlendirme ölçeği projenizin hangi ölçütlere göre değerlendirileceği konusunda sizlere bilgi vermek için hazırlanmıştır. Projenizin hazırlanması ve sunum aşamasında, aşağıdaki ölçütler size yol gösterici olacaktır.

PROJE VE SUNU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Adı ve Soyadı:

Bu form kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 92, en düşük puan ise 23'tür.

Beceriler	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi gerekli (1)
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ				
Projenin amacını belirleme				
Projeye uygun çalışma planı yapma				
Farklı kaynaklardan bilgi toplama				
Projeyi çalışma planına göre gerçekleştirme				
II. PROJENİN İÇERİĞİ				
Doğru bilgileri kullanma				
Toplanan bilgileri düzenleme				
Verileri analiz etme				
Elde edilen verilerden çıkarımda bulunma				
Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
Araştırma raporunda alt başlıklara yer verme				
Poster amacına uygun hazırlama				
Araştırma raporu				
Hikâye, mânî, koşma, anı veya gezi yazısı metni yazma				
Posterde Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma				
Yaratıcılık yeteneğini kullanma				
III. SUNU YAPMA				
Sunuyu hedefe yönelik materyallerle destekleme				
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma				
Teknolojik olanakları aktif şekilde kullanabilme				
Sorulara cevap verebilme				
Verilen sürede sunuyu yapma				
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma				
Sunuda akıcı bir dil ve beden dili kullanma				
Sunu sırasında öz güvene sahip olma				
GENEL TOPLAM				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 18



ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı:

Aşağıdaki değerlendirme ölçeği, projenizin hangi ölçütlere göre değerlendirileceği konusunda sizlere bilgi vermek için hazırlanmıştır. Projenizin hazırlanması ve sunum aşamasında, aşağıdaki ölçütler size yol gösterici olacaktır.

Bu öz değerlendirme formundan alınabilecek en yüksek puan 18, en düşük puan ise 6'dır.

Beceriler	Her zaman (3)	Bazen (2)	Hiçbir zaman (1)
1. Yönergeyi izledim.			
2. Araştırmamda farklı kaynaklar kullandım.			
3. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			
4. Faaliyetlerimi çalışma takvimine uygun olarak gerçekleştirdim.			
5. Anlamadığım yerlerde öğretmenime danıştım.			
6. Araştırma raporumu ve posterimi sınıfla paylaştım.			

Aşağıdaki maddeleri yaptığınız proje çalışmasını dikkate alarak cevaplayınız.

• Bu proje çalışmasından neler öğrendim?

.....

.....

.....

.....

• Bu proje çalışması sırasında en iyi yaptığım şeyler:

.....

.....

.....

.....

• Bu proje çalışmasında en çok zorlandığım bölümler:

.....

.....

.....

.....



KAYNAKLAR

- Aksu, Ö. (2013). *Biyoloji öğretmenlerinin uyguladıkları alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin değerlendirilmesi ve öğretmen öğrenci görüşleri*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Angelo, T. A. ve Cross, K. P. (1993). *Classroom assessment techniques: A handbook for college teachers*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Boston, C. (2002). *The concept of formative assessment*. ERIC Clearinghouse on Assessment and Evaluation. College Park.
- CERI (2008). *Assessment for learning. Formative assessment*. OECD/CERI International Conference "Learning in the 21st Century: Research, Innovation and Policy".
- Clarke, M. (2012). *What matters most for student assessment systems: A framework paper*. The World Bank.
- Cullinane, A. (2011). *Formative assessment classroom techniques*. Resource & Research Guides. National Centre for Excellence in Mathematics and Science Teaching and Learning.
- Ebel, R. L. ve Frisbie, D. A. (1991). *Essentials of educational measurement*. Iowa: University of Iowa.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelken Tepe Yayınları.
- Houston, D. ve Thompson, J. N. (2017). Blending formative and summative assessment in a capstone subject: "It's not your tools, it's how you use them". *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 14(3).
- Kutlu, Ö. (2006). Üst düzey zihinsel süreçleri belirleme yolları: Yeni durum belirleme yaklaşımları, *Çağdaş Eğitim*, 335.
- MEB (2020). *Okul ve sınıf tabanlı değerlendirmeye dayalı öğretmen kapasitesinin güçlendirilmesi. Türkçe öğretmen rehber kitapçığı*. Ankara.
- Mehrens, W. A. ve Lehmann, I. J. (1991). *Measurement and evaluation in education and psychology*. Thomson Learning.
- Munna, A. S. ve Kalam, M. A. (2021). Teaching and learning process to enhance teaching effectiveness: a literature review. *International Journal of Humanities and Innovation*, 4(1), 1-4.
- OECD (2015). *Formative assessment: Improving learning in secondary classrooms*. Policy Brief.
- Popham, W. J. (2017). *Classroom assessment: What teachers need to know*. Boston: Pearson Education.
- Shepard, L. A., Diaz-Bilello, E. K., Penuel, W. R. ve Marion, S. F. (2020). *Classroom assessment principles to support teaching and learning*. Boulder: Center for Assessment, Design, Research and Evaluation, University of Colorado Boulder.
- Vero, M. ve Chukwuemeka, O. A. (2019). Formative and summative assessment: Trends and practices in basic education. *Journal of Education and Practice*, 10(27), 39-45.
- Wilson, M. (2018). Making measurement important for education: The crucial role of classroom assessment. *Educational Measurement*, 37(1), 5-20.

